Region Hovedstaden

Analyse af profilgymnasier og øvrige forrangstyper

For Region Hovedstaden

Hovedrapport

1 september 2026

Indhold

Indledning	3
Hovedindsigter	6
Karakteristik af elevfordelingen fra 2023-2026	9
Betydningen af forrang målt via scenarieanalyser	20
Metode	40
Bilag	43

Epinion

Indledning og centrale definitioner

I dette kapitel beskrives undersøgelsens baggrund og formål, ligesom centrale begreber og definitioner forklares.

Epinion

Undersøgelsen belyser, hvordan forrangstyper har påvirket elevfordelingen til STX og HHX i Region Hovedstaden i perioden fra 2023 til 2026

Introduktion til undersøgelsen

Denne rapport analyserer, hvordan profilgymnasier og øvrige forrangstyper har påvirket elevfordelingen til stx og hhx i Region Hovedstaden i perioden 2023-2026. Formålet er at belyse, hvilken betydning forrang har for, hvilke elever der optages hvor, hvordan elevsammensætningen ser ud på tværs af gymnasier, og i hvilket omfang forrang påvirker lokale ansøgeres adgang og den samlede uddannelsesdækning i regionen.

Analysen bygger på registerdata om ansøgninger, elevfordeling og optag indhentet via Styrelsen for It og Læring og koblet med oplysninger om ansøgernes socioøkonomiske baggrund, karakterer og herkomst via Danmarks Statistik. Undersøgelsen omfatter alle stx- og hhx-institutioner i Region Hovedstaden samt udvalgte gymnasier i Region Sjælland.

Rapporten består af to analyser. Først kortlægges udviklingen i brugen af profilforrang og øvrig forrang, herunder hvordan forrang hænger sammen med elevsammensætning, geografi, lokale optagemuligheder og gymnasiernes økonomiske robusthed. Dernæst gennemføres scenarieanalyser, som viser, hvordan elevfordelingen med stor sandsynlighed ville have set ud, hvis profilforrang eller forrang generelt ikke havde indgået i fordelingsmodellen.

Analysen skal give Region Hovedstaden et bedre grundlag for at vurdere de nuværende profiler og de bredere konsekvenser af forrang i elevfordelingen.

Rapporten er inddelt i følgende kapitler:

- **Indledning og centrale definitioner:** Indledningsvis præsenteres undersøgelsens baggrund, formål og centrale definitioner.
- **Hovedindsigter:** Giver et kort overblik over rapportens vigtigste fund.
- **Karakteristik af elevfordelingen fra 2023-2026**: Præsenterer den deskriptive analyse af udviklingen i brugen af profiler og øvrig forrang, herunder hvordan forrang hænger sammen med elevsammensætning, geografi og gymnasiernes økonomiske robusthed.
- **Betydningen af forrang målt via scenarieanalyser:** Belyser, hvordan elevfordelingen ændrer sig i scenarier uden profilforrang og forrang i sin helhed, herunder konsekvenser for lokale elevers optag, transporttid og elevsammensætning.
- **Metode:** Beskriver datagrundlag, afgrænsninger og den analytiske tilgang bag både de deskriptive analyser og scenarieanalyserne.
- **Bilag:** Indeholder supplerende figurer, opgørelser og metodiske uddybninger.

Undersøgelsen er baseret på samtlige ansøgninger til stx og hhx gymnasier i Region Hovedstaden fra 2023 til 2026

Kort om datagrundlaget og metode

Analyserne i rapporten baserer sig på registerdata fra Styrelsen for It og Lærings (STIL) elevfordelingsregister, som samler samtlige ansøgninger indsendt via Optagelse.dk, herunder hvilke pladser ansøgerne tildeles, og hvad baggrunden for tildelingen er. Gennem Forskerserveren hos Danmarks Statistik har vi koblet oplysninger om ansøgerne med viden om deres socioøkonomiske baggrund, deres forældre samt deres videre færd gennem uddannelsessystemet.

Undersøgelsen er afgrænset til at se på ansøgninger og optag på stx- og hhx-institutioner i Region Hovedstaden samt udvalgte gymnasier i Region Sjælland[1] for perioden fra 2023 til 2026. I undersøgelsen behandler vi udelukkende elever, der fordeles inden for den almindelige kapacitet, hvilket betyder, at private gymnasier og ASF-ansøgere ikke indgår i opgørelserne.

Gennem rapporten anvender vi en række begreber, der både vedrører systemet for elevfordeling og de enheder, vi inddeler eleverne efter. Til højre på siden har vi fremhævet de mest centrale begreber, som er væsentlige at kende som kontekst for de præsenterede resultater.

For en mere detaljeret gennemgang af metoden bag undersøgelsen henvises der til metodebilaget.

Centrale definitioner

- **Geografi**: I analyserne opdeler vi ansøgerne efter, hvilket gymnasiesamarbejde de har bopæl i. Dette betegner vi som ansøgernes lokalområde. Gymnasiesamarbejderne er Nord, Vest, Centrum og Nordsjælland.
- **Fordelingsmekanisme**: Ansøgerne kan overordnet fordeles på to måder: via den centrale fordelingsalgoritme eller manuelt af regionen. Den centrale fordelingsalgoritme omfatter ansøgere, der fordeles på baggrund af deres prioriteter, ansøgninger om forrang og eventuelle skyggeansøgninger. Skyggeansøgninger er systemisk oprettede ansøgninger, hvor ansøgere placeres på gymnasier, der ligner deres prioriterede ønsker, og som har ledig kapacitet samtidig med at de ligger inden for en given rejsetid. Elever, der ikke kan placeres gennem disse mekanismer, fordeles manuelt af regionen. Vi betegner i denne sammenhæng ansøgere fordelt via prioriteter og skyggeansøgninger som 'normalt' fordelte elever i kontrast til elever fordelt efter forrang.
- **Forrang**: Ansøgerne kan søge om plads på gymnasierne gennem forskellige typer af forrang. I analyserne skelner vi overordnet mellem to typer: profilforrang og øvrig forrang, som omfatter alle øvrige typer af forrang. Øvrig forrang består således af eliteidræt, studieretninger med forrang, MGK, IBB, ansøgere til særlige forsøgsordninger og kostelever.
- **Profilgymnasier**: Der findes seks gymnasier i Region Hovedstaden med godkendte profil-linjer, der kan søges via Optagelse.dk. Disse gymnasier betegner vi som profilgymnasier.
- **Omkringliggende gymnasier**: I scenarieanalyserne bruges "lokale stx" og "lokale hhx" som analysemæssig afgrænsning af de omkringliggende gymnasier til forrangsgymnasierne. Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier i Region Hovedstaden, samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole.

Noter: (1) Gymnasier i Region Sjælland er: Himmelev Gymnasium, Roskilde Gymnasium, Roskilde Katedralskole, Roskilde Handelsskole, Greve Gymnasium, Solrød Gymnasium, Køge Handelsskole og Køge Gymnasium

Hovedindsigter

I dette kapitel præsenteres hovedindsigterne fra de to analysekapitler

Epinion

Forrang fylder stadig mere i elevfordelingen og er især udbredt på profilgymnasier, blandt elever med stærk socioøkonomisk baggrund og på økonomisk robuste skoler

Forrang anvendes i stigende grad til at fordele elever i regionen – med geografiske variationer

- I 2026 blev 9,5 pct. fordelt efter forrang mod 8,6 pct. i 2023. Forrang er mest udbredt for elever bosat i Centrum, Nord og Vest.
- Udviklingen er især drevet af at flere fordeles ud fra godkendt øvrig forrang. Her fylder elitesport og studieretninger med forrang en stigende del af fordelte elever.
- Profilgymnasierne modtager mange ansøgninger til profiler, men accepterer en mindre andel end tidligere, mens det modsatte gør sig gældende for øvrig forrang.

På profilgymnasierne kommer en stor andel af eleverne ind via forrang

- Mellem 22 og 100 pct. af eleverne på profilgymnasierne kommer ind via forrang - med undtagelse af Nørre Gymnasium, der lige har påbegyndt en profil.
- Andelen der kommer ind via profiler har været let faldende fra 2023 til 2026 – ved Frederiksberg Gymnasium har der været et stort fald i både ansøgninger og optagne i 2026.
- Halvdelen af 1. prioritets-ansøgerne til profilgymnasierne, som ikke får en plads, starter ikke på den alternative institution, hvor de får tilbudt en plads.

Eleverne på forrang har en stærkere socioøkonomisk profil end elever, der søger uden forrang

- En højere andel af eleverne på forrang er etniske danskere end elever, der søger uden forrang.
- En højere andel af elevernes for-ældre på forrang har en videre-gående uddannelse end elever, der søger uden forrang.
- Eleverne på forrang har desuden højere gennemsnitlige karakterer i folkeskolen end elever, der søger uden forrang.
- Gymnasierne med de mest robuste økonomier er dem, der gør mest brug af profiler og øvrig forrang.

Elever tildelt efter forrang har en højere sandsynlighed for at acceptere deres tildelte plads

- Mellem 91 og 96 pct. af de elever, der tildeles en plads gennem forrang, påbegynder ungdomsuddannelsen dér, hvor de får tildelt en plads.
- Det samme gælder for 90 pct. af de elever, der får tildelt deres 1. prioritet gennem ordinære ansøgninger, og 71 pct. af de elever, der tildeles deres 2. prioritet eller lavere.

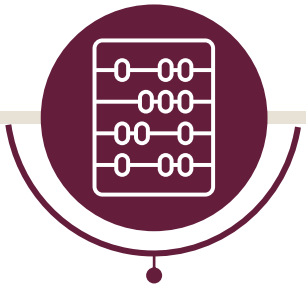
Epinion

Forrang påvirker optaget på enkelte gymnasier og hvilke elever, der optages dér, men ændrer kun i begrænset omfang elevfordelingen på tværs af regionen

Forsvandt profil- og forrangs-linjer ville elevfordelingen overordnet opleve begrænsede ændringer

- Omtrent 9 pct. af eleverne fordeles i dag efter forrang. Fjernede man imidlertid profiler og alt forrang ville hhv. 3 og 5 pct. af alle fordelte elever få tildelt en ny plads på et andet gymnasium.
- Det vil primært være eleverne tildelt gennem profiler og øvrig forrang, der vil blive omplaceret og give plads til lokale.
- Samtidig vil andelen, der bliver optaget på skyggeansøgning og andelen af ufordelte elever være tæt på uændret.

Forsvandt profil- og forrangs-linjer vil det have en begrænset effekt på elevfordelingen i lokalområdet

- Søgningen mod profiler og øvrig forrang er størst blandt elever bosat i lokalområderne, hvor forranggymnasierne er placeret.
- Det er således begrænset i hvilken grad områderne som enhed ændres ved ophøret målt på forhold som transporttid og socioøkonomisk sammensætning.
- Undtagelsen er området 'Vest', hvor mange unge søger forrang og derfor vil blive omplaceret på gymnasier i deres lokalområde.

Forsvandt profilpladserne vil der opstå en tilstrømning af lokale elever på profilgymnasierne

- Profilgymnasierne vil få en højere transporttidsgrænse, hvilket vil føre til, at flere elever fra lokal-området vil få tilbudt en plads på de mest søgte profilgymnasier.
- Det vil kun i et begrænset omfang ændre på den socioøkonomiske sammensætning på gymnasierne, hvilket vidner om, at profil-ansøgerne minder om ansøgerne i områderne omkring gymnasierne.
- Undtagelsen er Frederiksberg og til dels Rysensteen Gymnasium.

Forsvandt forrang i sin helhed, vil få af de gymnasier, der udbyder øvrig forrang, blive påvirket

- Blandt de gymnasier, der i højest grad gør brug af øvrige typer for forrang, er det Falkonergårdens, Niels Brock (JTP) og Gefion Gymnasium, hvor elevtildelingen vil ændre sig en smule.
- Her vil flere lokale elever pba. nye transporttidsgrænser få tilbudt en plads, hvilket dog kun i begrænset omfang vil ændre den socio-økonomiske sammensætning.
- Det har kun begrænset betydning for elevsammensætningen på de omkringliggende gymnasier.

Karakteristik af elev-fordelingen fra 2023-2026

I dette kapitel præsenteres en deskriptiv analyse af udviklingen i brugen af profiler og øvrig forrang, herunder hvordan forrang hænger sammen med elevsammensætning, geografi og gymnasiernes økonomiske robusthed

Epinion

Forrang anvendes i stigende grad som middel til at fordele elever på STX og HHX i regionen

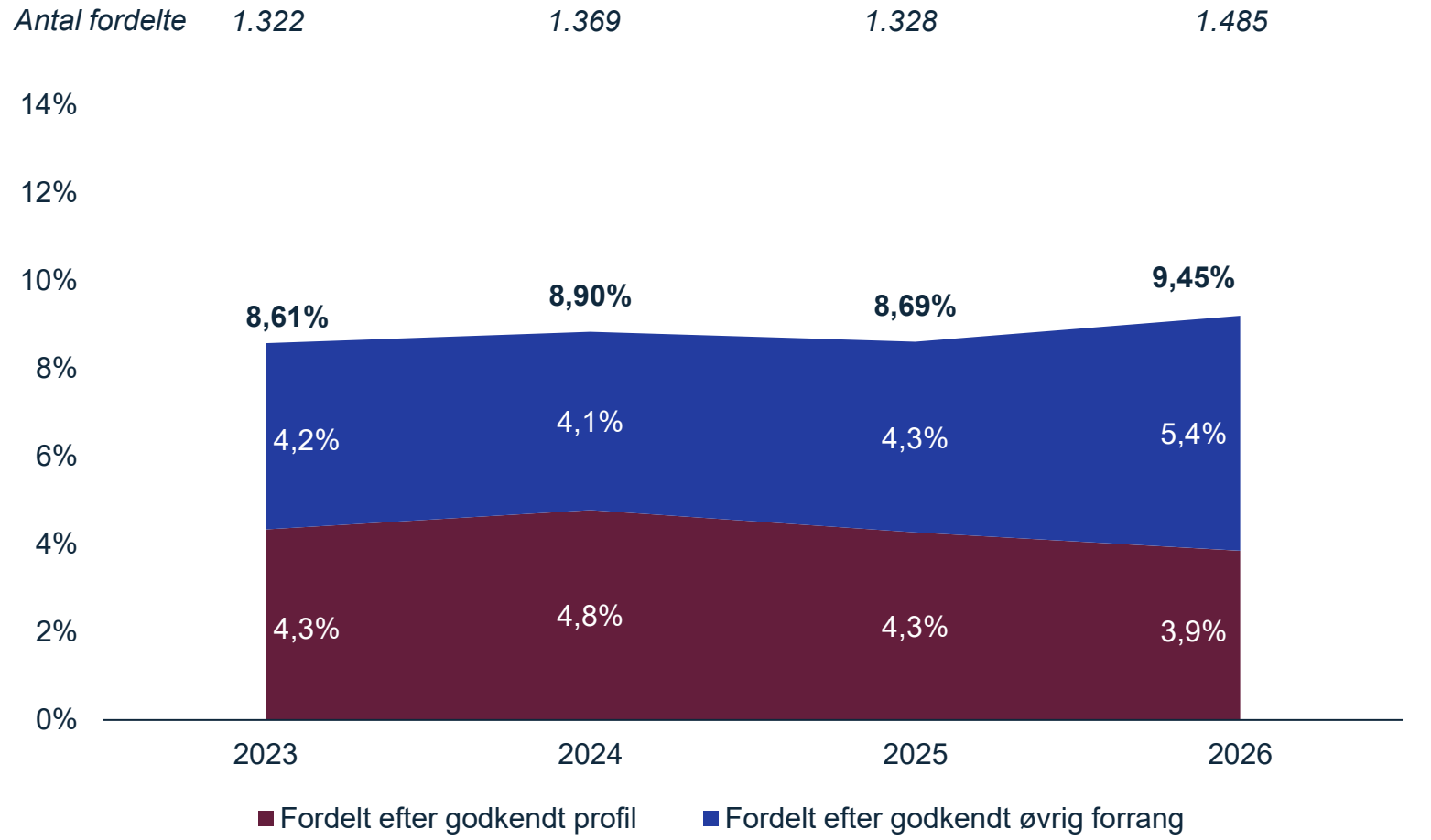
Figuren viser, at andelen af fordelte elever, der får tildelt en plads med profil eller øvrig forrang, ligger relativt stabilt fra 2023 til 2025 og stiger i 2026. Den samlede andel ligger mellem 8,61 pct. og 8,90 pct. I 2023-2025, mens den er 9,45 pct. i 2026.

De resterende 90-92 pct. af eleverne fordeles efter prioritet, skyggeansøgninger eller placering af regionen.

Andelen fordelt efter godkendt profil falder fra periodens højeste niveau på 4,8 pct. i 2024 til 3,9 pct. i 2026. Omvendt stiger andelen fordelt efter godkendt øvrig forrang fra periodens laveste niveau på 4,1 pct. i 2024 til 5,4 pct. i 2026. Udviklingen i den samlede andel af elever fordelt efter forrang drives dermed af stigningen i andelen fordelt efter godkendt øvrig forrang.

Det samlede antal elever fordelt via profil eller øvrig forrang ligger på mellem 1.322 og 1.485 elever i perioden, med det højeste niveau i 2026.

Fordelte elever opdelt efter om de har fået tildelt en plads med profil eller øvrig forrang

Epinion

Ansøgningen af forrang, og i særdeleshed profiler, er geografisk betonet – en stor andel af ansøgere bosat i Centrum søger profilpladser

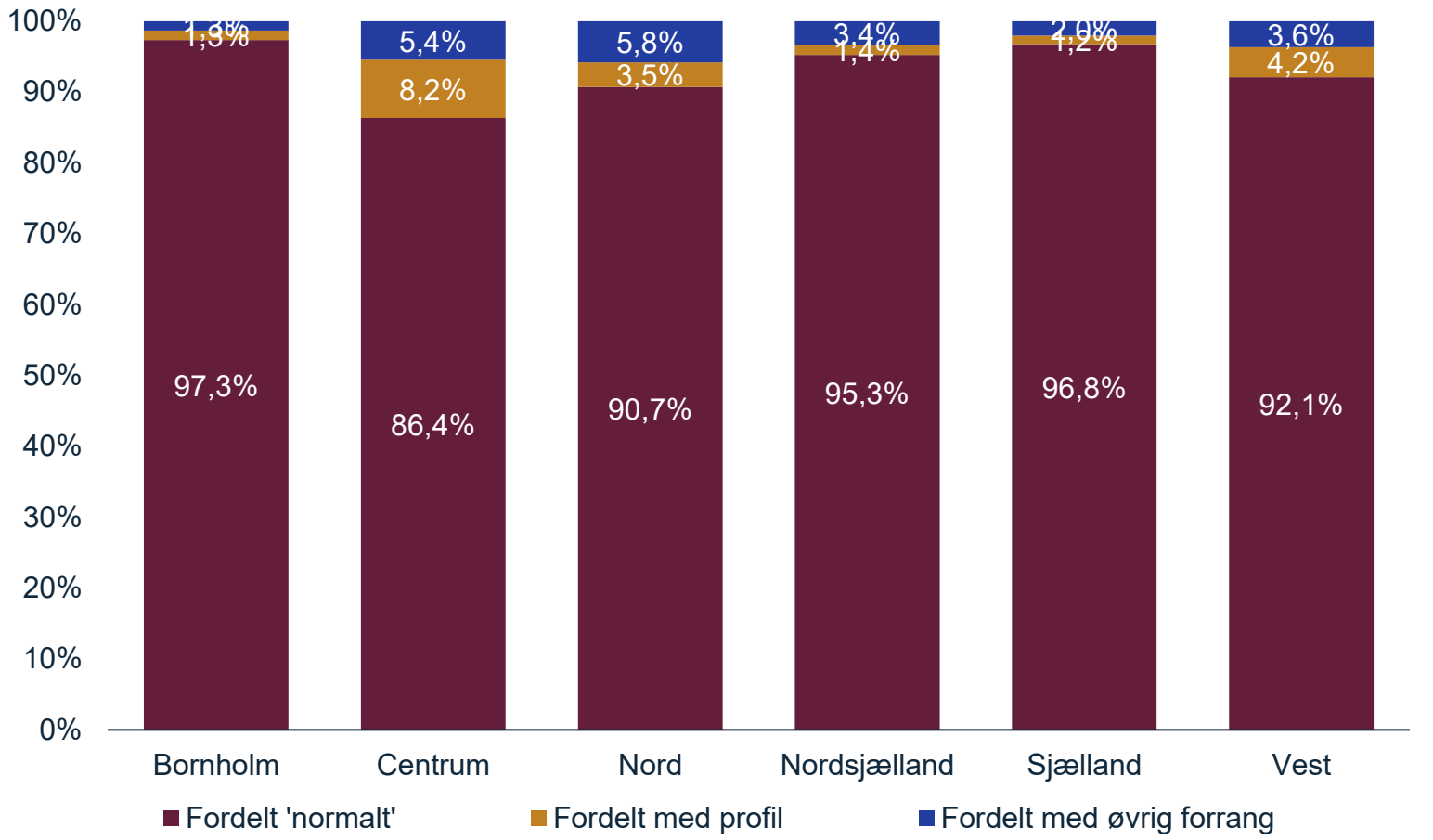
Figuren viser, at andelen af fordelte elever, der får tildelt en plads hhv. normalt (via prioriteter), med profil eller øvrig forrang, varierer afhængigt af, hvilket område ansøgerne bor i.

Der ses på tværs af årene fra 2023 til 2026 en tendens til, at andelen af elever fordelt efter forrang er størst blandt elever bosat i områderne Centrum og Nord, hvor hhv. 13,6 pct. og 9,3 pct. af pladserne tildeles ud fra forrang. Blandt de fordelte elever bosat i Centrum får særligt mange en plads gennem ansøgninger om profiler, hvilket gælder 8,2 pct.

Andelen af tildelte pladser efter forrang er lidt lavere i Vest, hvor 7,9 pct. af eleverne bosat her fordeles efter ansøgninger om forrang.

I de øvrige områder, Nordsjælland, Sjælland og Bornholm, gælder det, at mellem 2,7 pct. og 4,7 pct. af eleverne bosat her fordeles efter ansøgninger om forrang. Her udgør øvrig forrang størstedelen af fordelingen efter forrang.

Fordelte elever på forskellige typer af forrang opdelt efter eleverne bopæl (gns. for 2023-2026)

Epinion

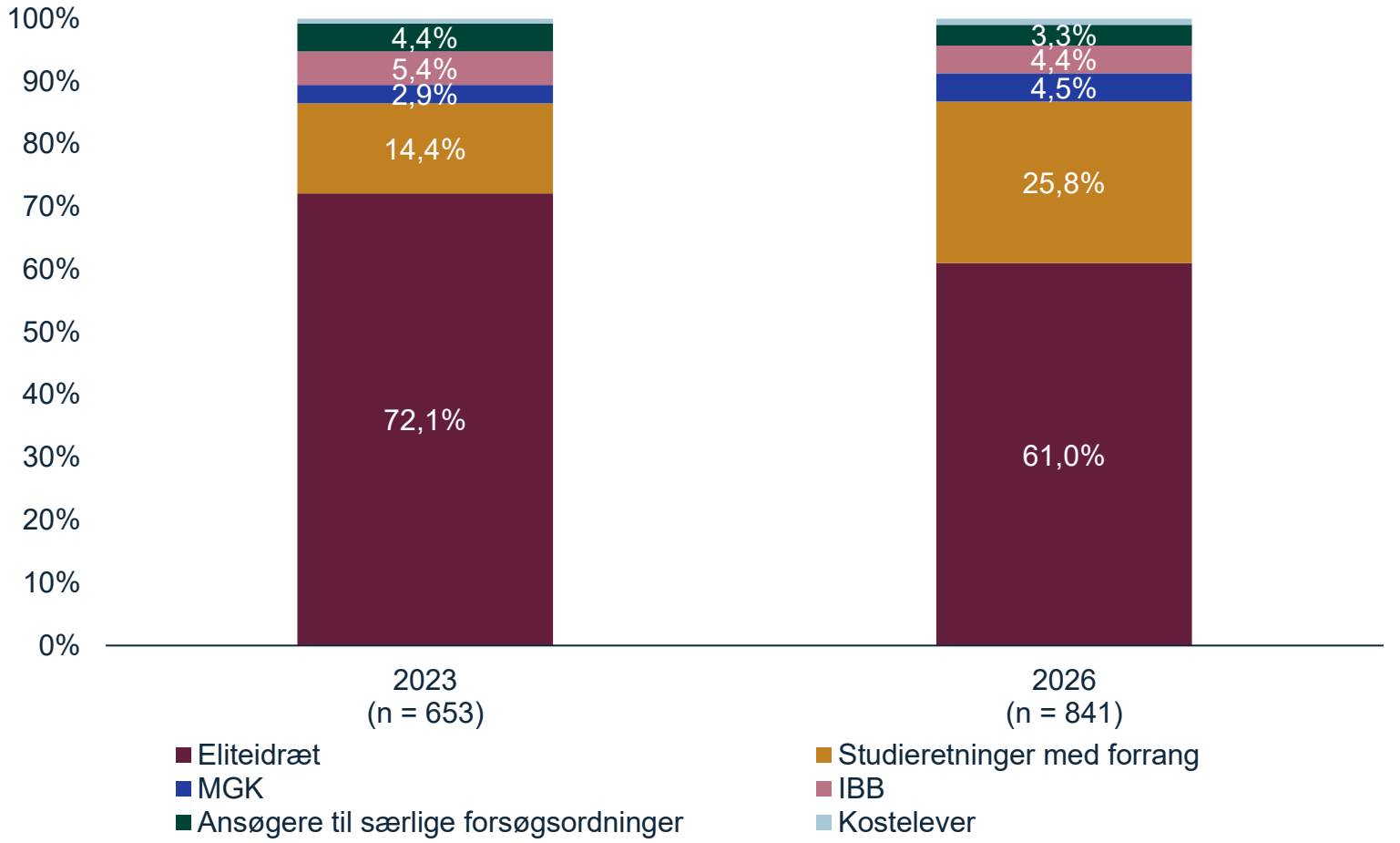
Blandt elever optaget på øvrig forrang fylder eliteidræt og studieretninger med forrang mest

Figuren viser fordelingen af typer af forrang blandt elever optaget på øvrig forrang i 2023 og 2026. Eliteidræt udgør den største andel i begge år, men andelen af optagne elever falder fra 72,1 pct. i 2023 til 61,0 pct. i 2026. Da det samlede antal elever optaget på øvrig forrang samtidig stiger fra 653 i 2023 til 841 i 2026, ligger antallet optaget via eliteidræt dog på omtrent samme niveau i absolutte tal.

Andelen optaget via studieretninger med forrang stiger fra 14,4 pct. i 2023 til 25,8 pct. i 2026.

De øvrige typer af forrang - MGK, IBB, ansøgere til særlige forsøgsordninger og kostelever - udgør samlet 13,5 pct. i 2023 og 13,2 pct. i 2026. Andelene af elever optaget på disse typer forrang ændrer sig en smule mellem årene, men udgør fortsat en mindre del af elever optaget på øvrig forrang.

Fordelingen af typer af forrang for elever optaget på 'øvrig forrang' i 2023 og 2026

Epinion

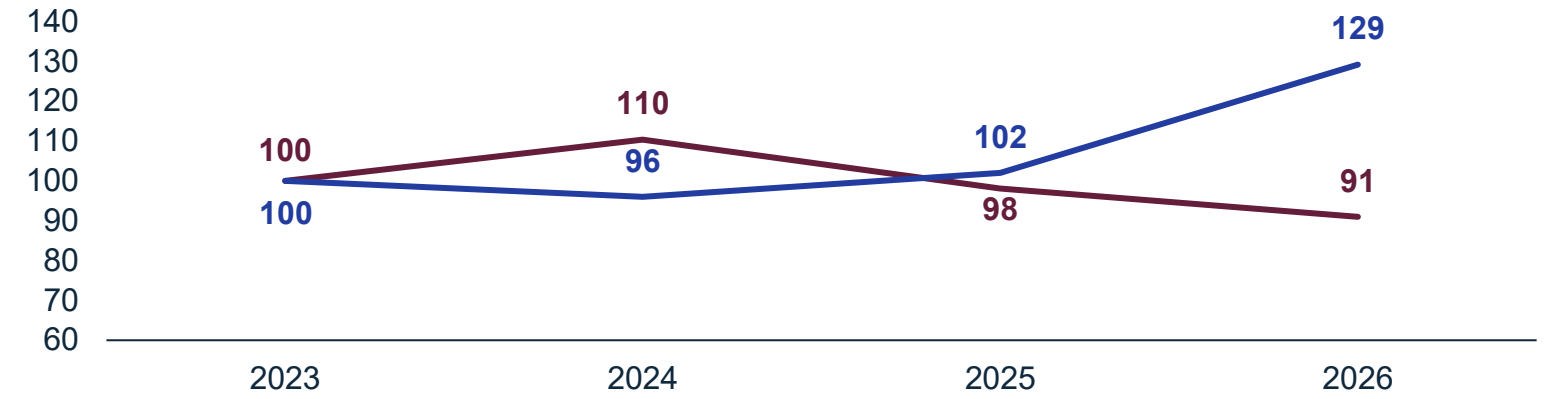
Antallet af ansøgninger til øvrig forrang stiger, mens antallet af profilansøgninger falder, og færre profilansøgninger godkendes

Figuren viser, at udviklingen i ansøgninger for hhv. profiler og øvrig forrang bevæger sig i hver sin retning i perioden 2023 til 2026, hvor færre søger profiler og flere søger øvrig forrang. Antallet af ansøgninger til profiler falder samlet set i perioden, idet den indekserede udvikling går fra 100 i 2023 til 91 i 2026. For øvrig forrang går udviklingen i den modsatte retning, hvor antallet af ansøgninger stiger fra indeks 100 til 128.

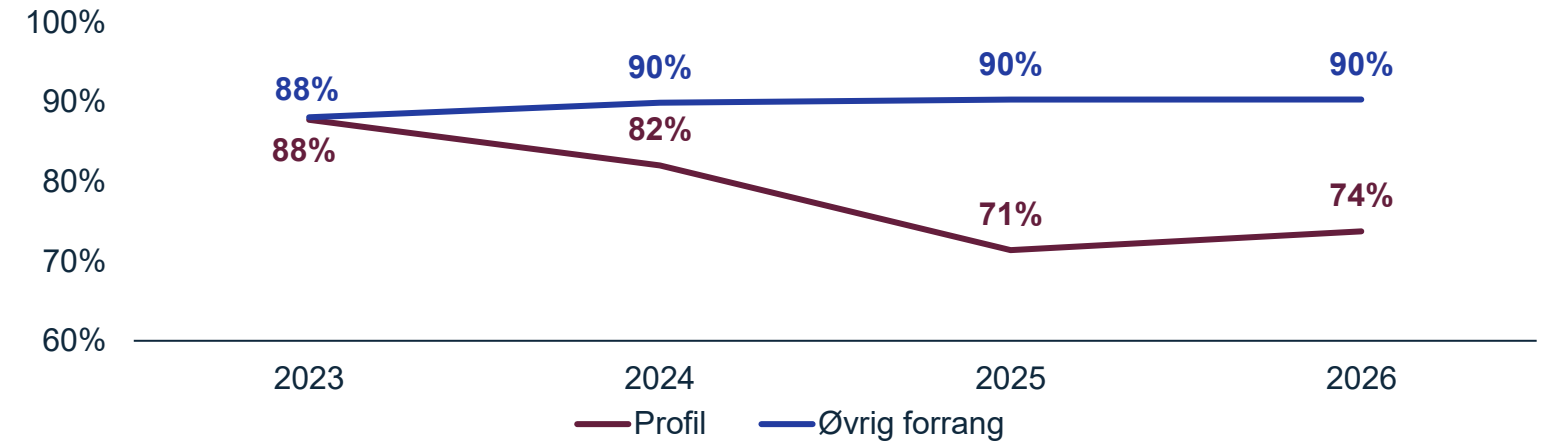
Samtidig falder andelen af profilansøgninger, der godkendes, fra 88 pct. i 2023 til 74 pct. i 2026. For øvrig forrang ligger godkendelsesandelen derimod stabilt højt på 88-90 pct. gennem hele perioden. Det peger på, at profilgymnasierne modtager lidt færre ansøgninger til profiler, men at en mindre andel godkendes end tidligere, mens øvrig forrang i højere grad både vokser i antal ansøgninger og fortsat godkendes i høj andel.

Det bør dog bemærkes, at udviklingen i profiler i høj grad er påvirket af et markant fald i både ansøgninger og godkendte ansøgninger i Frederiksberg Gymnasium.

Indekseret udvikling i antallet af ansøgninger til profiler og øvrig forrang

Andel af ansøgninger til profiler og øvrig forrang der godkendes

Epinion

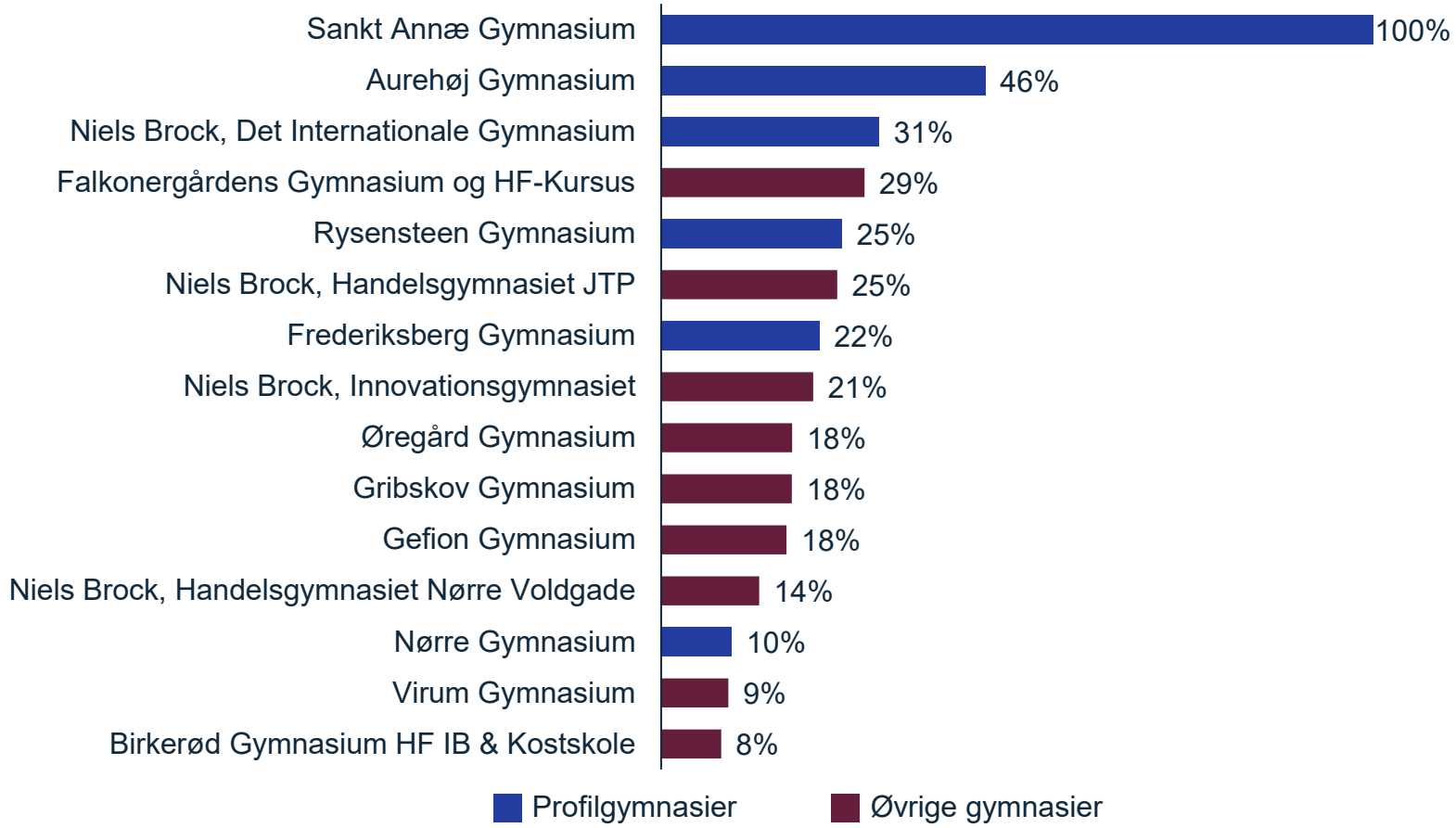
På profilgymnasierne kommer en stor andel af eleverne ind via forrang

Figuren viser de 15 gymnasier med den højeste andel fordelte elever optaget på baggrund af forrang i 2026. Flere profilgymnasier placerer sig i toppen af listen, hvilket indikerer, at de er blandt de gymnasier, der optager flest elever med forrang.

Andelen af elever optaget via forrang spænder fra 8 pct. til 100 pct. på tværs af de 15 gymnasier. På profilgymnasierne ligger andelen mellem 22 pct. og 100 pct., når Nørre Gymnasium holdes uden for, da skolen netop har påbegyndt en profil. Nørre Gymnasium adskiller sig fra de øvrige profilgymnasier ved, at skolen både udbyder en profillinje og øvrige former for forrang, hvoraf 4 procentpoint fordeles efter profillinjen, og 6 procentpoint fordeles efter øvrig forrang.

For de øvrige gymnasier i top 15 ligger andelene lavere og mellem 8 pct. og 29 pct.

Top 15 gymnasier med højest andel af fordelte elever på baggrund af forrang i 2026

Epinion

Andelen af elever optaget via profiler på profilgymnasierne er relativt stabil fra 2023 til 2026 for de fleste gymnasier

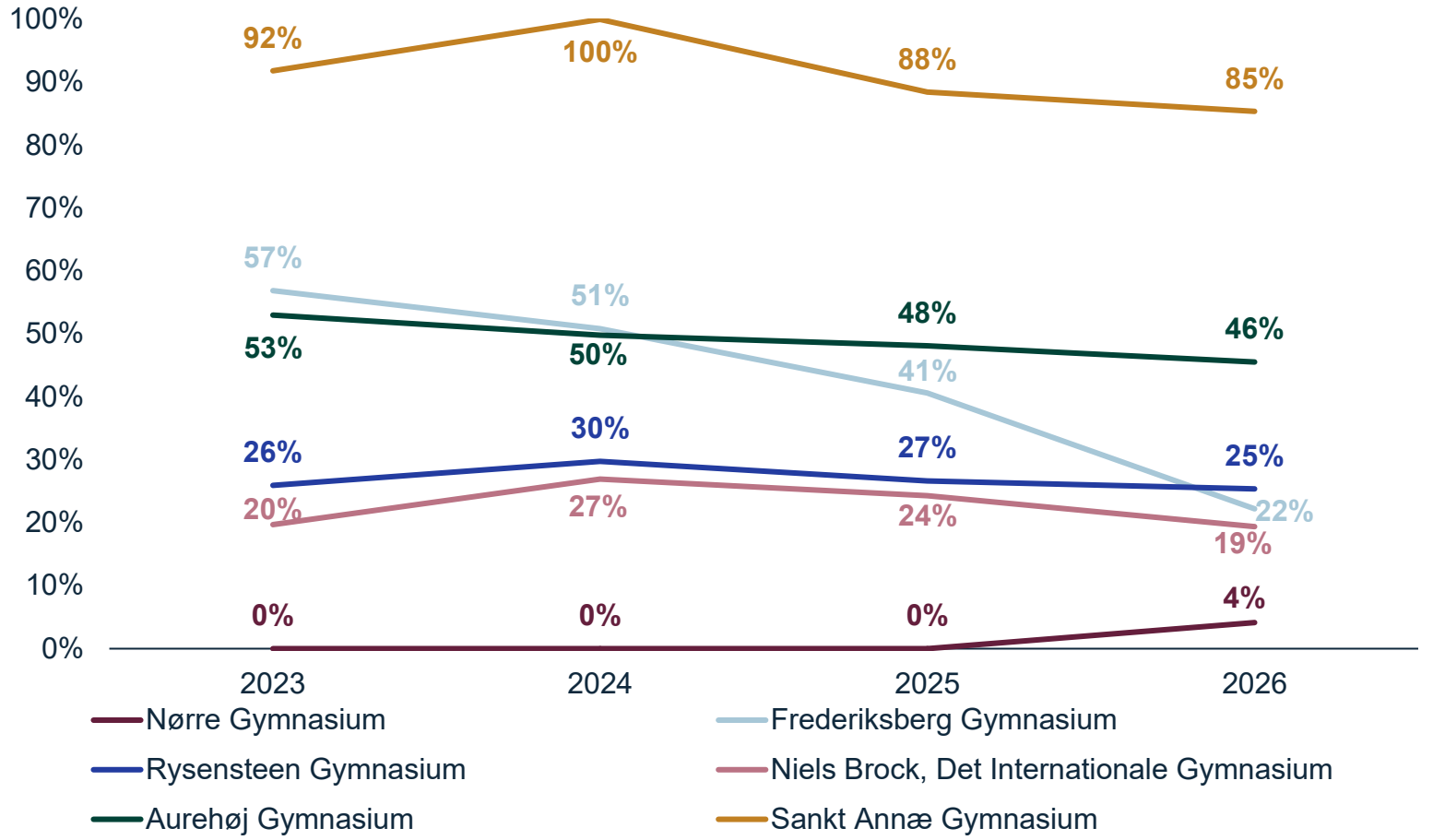
For hovedparten af profilgymnasierne ligger andelen af elever, der fordeles ud fra profilpladser relativt stabilt over perioden fra 2023 til 2026, om end der er forskelle i niveauet mellem skolerne.

Sankt Annæ Gymnasium ligger højest i hele perioden med andele mellem 85 pct. og 100 pct. Aurehøj Gymnasium ligger mellem 46 pct. og 53 pct. i perioden, mens Rysensteen Gymnasium og Niels Brock, Det Internationale Gymnasium ligger på et lavere, men forholdsvis stabilt niveau.

Frederiksberg Gymnasium adskiller sig fra de øvrige profilgymnasier ved et tydeligt fald i andelen af elever optaget via profiler fra 57 pct. i 2023 til 22 pct. i 2026.

Figuren peger dermed samlet på en overvejende stabil udvikling på tværs af profilgymnasierne, med undtagelse af Frederiksberg Gymnasium.

Andelen af elever der fordeles ud fra profilpladser på profilgymnasierne

Epinion

Knap halvdelen af 1. prioritetsansøgerne til profilgymnasierne, som ikke får en plads, starter ikke på den alternative institution, hvor de får tilbudt en plads

Blandt de almindelige 1. prioritetsansøgere til profilgymnasierne er det 24 pct., som i perioden ikke får tilbudt en plads på profilgymnasiet. For denne gruppe har vi undersøgt, hvor og hvordan de i stedet får tilbudt en plads.

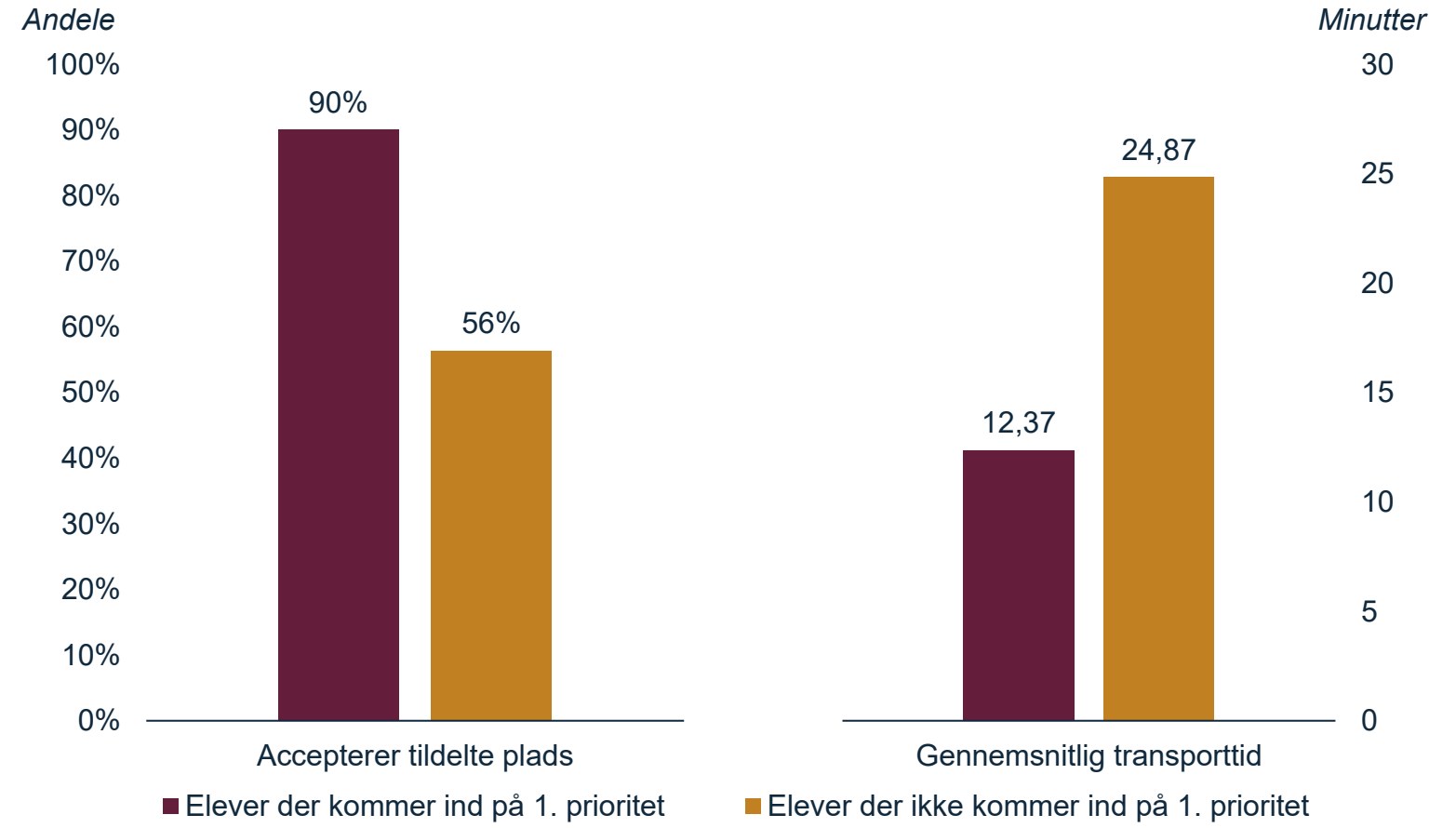
61 pct. af disse ansøgere får tilbudt en plads på et gymnasium blandt deres øvrige prioriteter, mens 35 pct. får tilbudt en plads gennem systemoprettede skyggeansøgninger. De resterende 4 pct. tildeles en plads manuelt af regionen.

I figuren sammenholder vi de elever, der ikke får tilbudt en plads på profilgymnasiet, med de elever, der bliver optaget på deres 1. prioritet, med fokus på (1) andelen, der accepterer deres plads, og (2) deres gennemsnitlige transporttid.

De elever, der ikke kommer ind på deres 1. prioritet, har med deres tildelte pladser en gennemsnitlig transporttid på 25 min. Til sammenligning er den gennemsnitlige transporttid 12 min. for de elever, der kommer ind på deres 1. prioritet på profilgymnasierne.

Blandt de elever, der ikke kommer ind på deres 1. prioritet, er det kun 56 pct., der starter på det tildelte gymnasium. Den tilsvarende andel er 90 pct. blandt de elever, der kommer ind på deres 1. prioritet.

Andel, der accepterer tildelt plads (2023-2025), og gennemsnitlig transporttid (2023-2026), opdelt efter om eleverne kommer ind på deres 1. prioritet på et profilgymnasium eller andetsteds[1,2]

Note (1): Elever der ansøger med forrang er ekskluderet for opgørelsen. (2): opgørelsen af andelen er for 2023-2025, da det endnu ikke er muligt at evaluere hvorvidt de fordelte elever i 2026 påbegynder deres uddannelse samme sted som de er tildelt.

Epinion

Eleverne der kommer ind på forrang har stærkere socioøkonomiske profiler og er oftere etniske danskere end elever der søger uden forrang

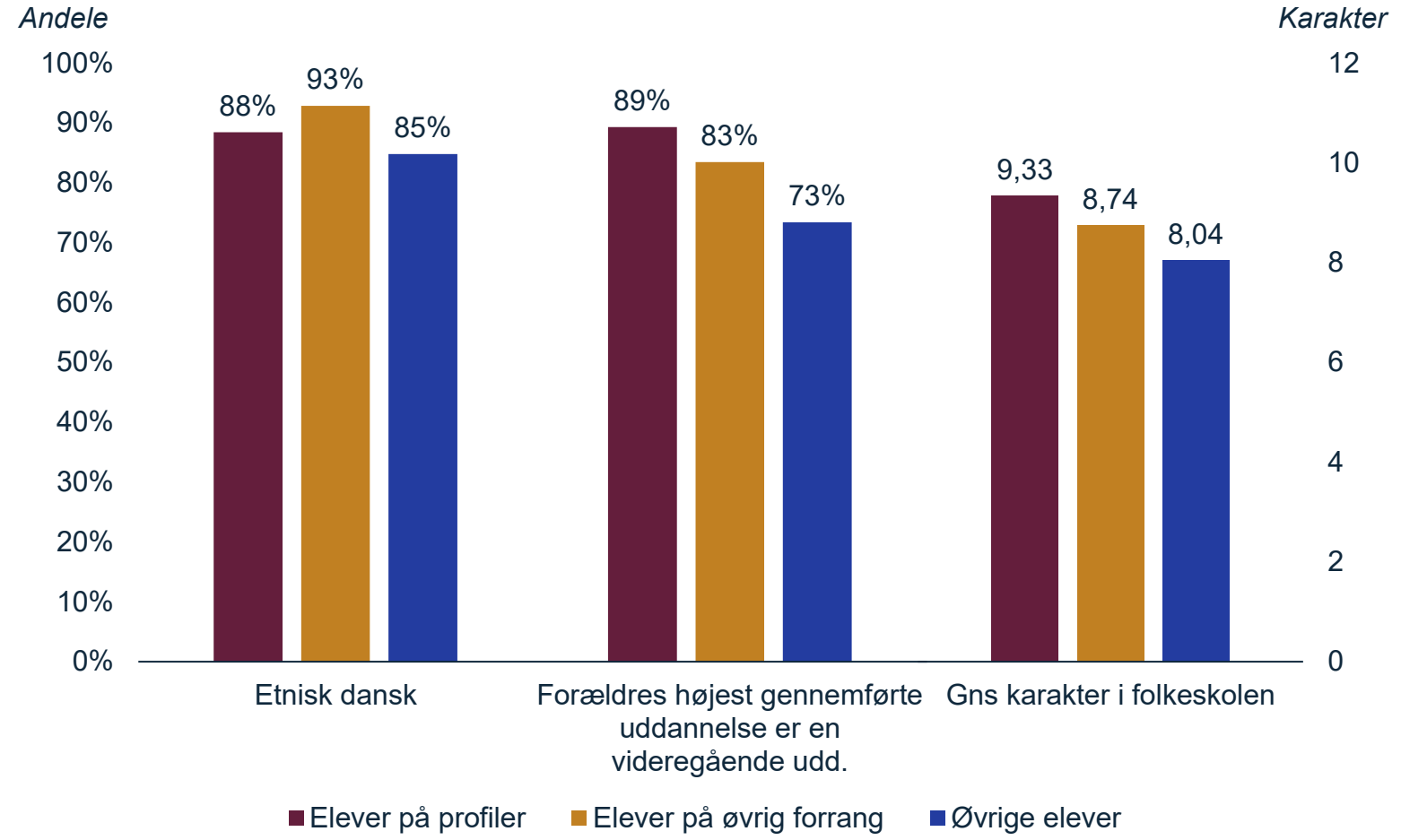
Figuren viser, at elever optaget via profiler og øvrig forrang adskiller sig fra elever der søger uden forrang på flere baggrundsforhold. Det gælder, at andelen af etnisk danske elever er højere, og at forældrenes uddannelsesniveau samt elevernes gennemsnitlige karakterer i folkeskolen også er højere.

Blandt elever optaget via øvrig forrang er 93 pct. etnisk danske og 88 pct. blandt elever på profiler, mens det gælder for 85 pct. blandt øvrige elever. Tilsvarende har en større andel af elever på profiler (89 pct.) og øvrig forrang (83 pct.) mindst én forælder med en videregående uddannelse sammenlignet med øvrige elever (73 pct.).

Det samme mønster ses for karaktergennemsnittet fra folkeskolen. Elever på profiler har det højeste gennemsnit med 9,33, efterfulgt af elever på øvrig forrang med 8,74, mens øvrige elever har et gennemsnit på 8,04.

Elever på profiler og øvrig forrang ligger begge over øvrige elever på de viste indikatorer. Samlet peger figuren dermed på en rangordning ift. socio-økonomiske indikatorer og etnicitet, hvor profiler typisk ligger højest, efterfulgt af øvrig forrang og derefter øvrige elever.

Den etniske og socioøkonomiske sammensætning af elever på profiler, øvrig forrang og øvrige elever[1]

Note (1): Øvrige elever dækker over samtlige elever der søger optag uden forrang i Region Hovedstaden og på udvalgte gymnasier i Region Sjælland.

Epinion

Gymnasierne med en lav grad af økonomisk udsathed er institutionerne, der i højeste grad udbyder og godkender elever gennem forrang

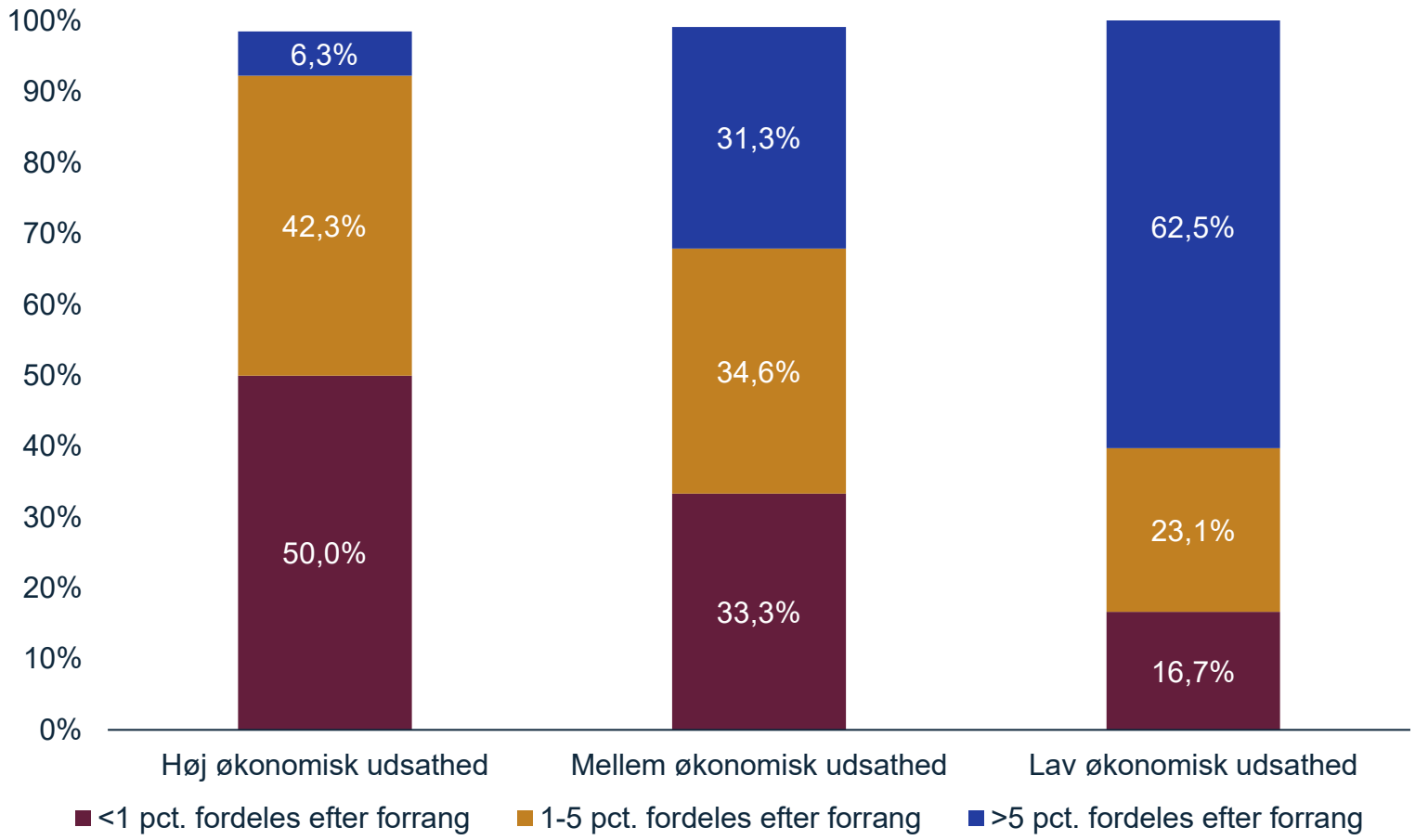
Figuren viser, at gymnasier, der har en lav grad af økonomisk udsathed, i højere grad anvender forrang som middel til at præge optaget i elevfordelingen.

Blandt gymnasier med en lav grad af økonomisk udsathed gælder det, at 63 pct. får mere end 5 pct. af deres tildelte elever gennem forrang. Til sammenligning gælder det 31 pct. af gymnasierne med en mellem grad af økonomisk udsathed og kun 6 pct. af gymnasierne med en høj grad af økonomisk udsathed.

Det er altså de økonomisk bedst stillede gymnasier, der i størst omfang gør brug af forrang i optaget af elever. Dette fund hænger naturligvis også sammen med, at de gymnasier, der har det stærkeste økonomiske grundlag, typisk også er de mest ansøgte gymnasier, hvilket giver dem bedre mulighed for at præge deres eget optag gennem forrang.

I bilag 2 illustreres alle gymnasier, der har været aktive i perioden 2023-2026, samt deres grad af økonomisk udsathed.

Gymnasiernes anvendelse af forrang opdelt efter institutionernes økonomiske udsathed, 2023-2026

Epinion

Flere end ni ud af ti ansøgere der fordeles med udgangspunkt i deres ansøgninger af forrang og 1. prioriteter starter på samme gymnasium

Figuren viser, at andelen af ansøgere, der starter på den institution, de har fået tildelt en plads på i elevfordelingen, varierer betydeligt afhængigt af, hvordan de får tildelt pladsen.

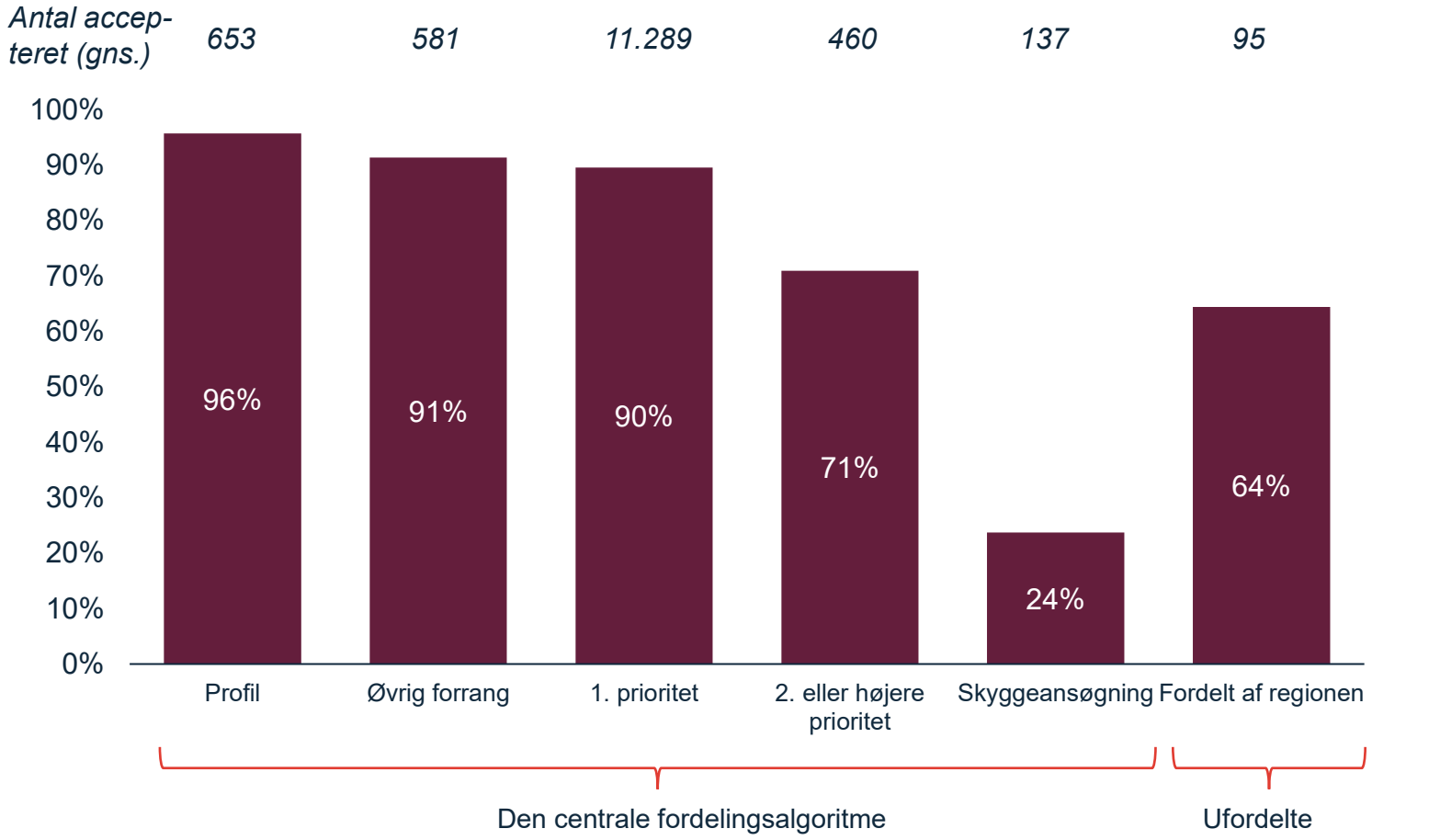
Blandt ansøgere, der får en plads gennem godkendt profil og øvrig forrang, er det hhv. 96 pct. og 91 pct., der accepterer pladsen. Blandt ansøgere, der får tildelt en plads på deres 1. prioritet, gælder det 90 pct., mens 71 pct. af dem, der får tildelt en plads via en højere prioritet, accepterer pladsen.

Blandt ansøgere, der tildeles en plads på et alternativt gymnasietilbud med ledig kapacitet inden for en transportgrænse på 45 minutter (skyggeansøgninger), er det kun 24 pct., der accepterer den tildelte plads.

Blandt ansøgere, der fordeles manuelt af regionen, accepterer 64 pct. den tildelte plads og starter på institutionen.

I bilag 1 fremgår de 15 gymnasier med den højeste andel ansøgere, der ikke accepterer deres tildelte plads via centralfordelingen i 2025.

Andel af ansøgere der starter på den tildelte institution opdelt efter metode for tildeling[1]

Note (1) Opgørelsen er for 2023-2025, da det endnu ikke er muligt at evaluere hvorvidt de fordelte elever i 2026 påbegynder deres uddannelse samme sted som de er tildelt.

Epinion

Betydningen af forrang målt via scenarieanalyser

I dette kapitel belyses det hvordan elevfordelingen ændrer sig i scenarier uden profilforrang og forrang i sin helhed, herunder konsekvenser for lokale elevers optag, transporttid og elevsammensætning.

Epinion

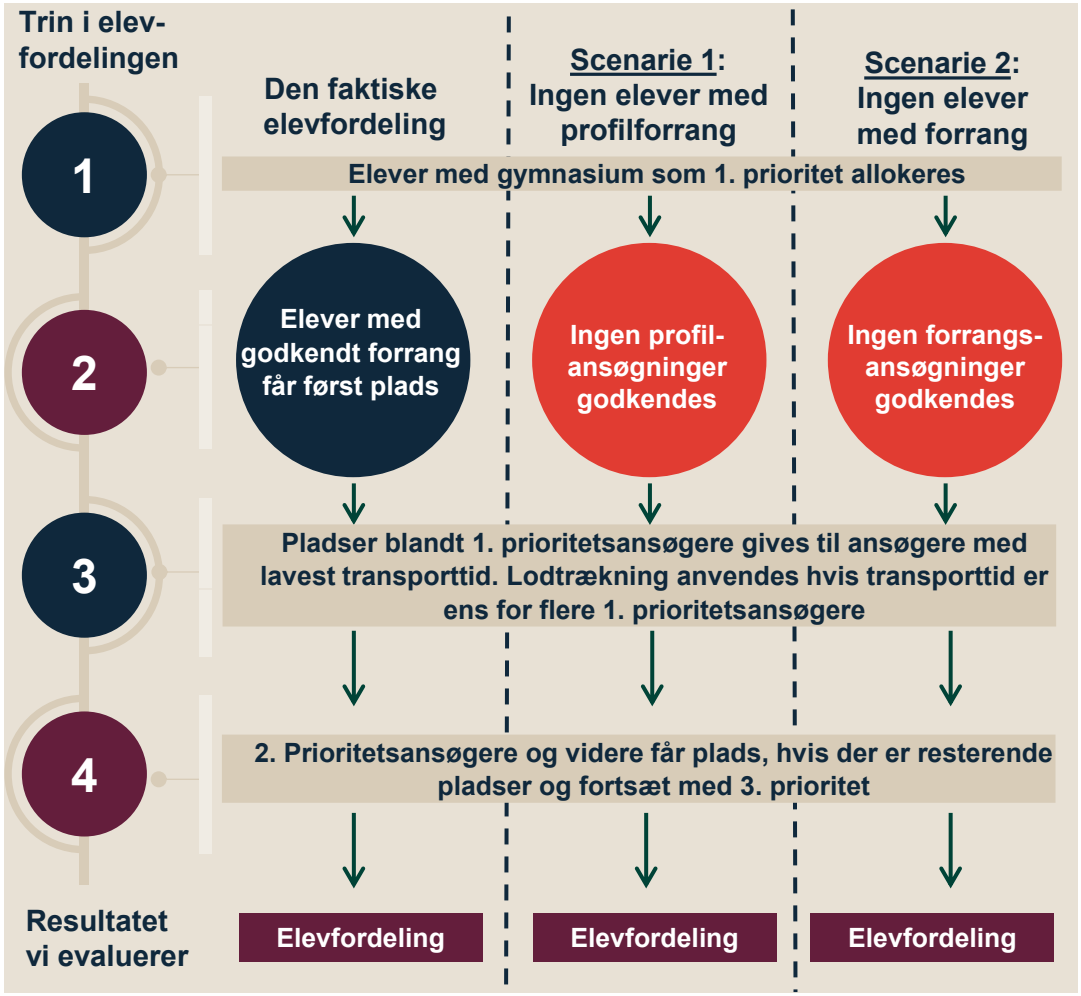
Gennem scenarieanalyser undersøger vi betydningen af profilforrang og øvrige former for forrang for elevfordelingen

I dette kapitel analyserer vi betydningen af profilforrang og øvrige former for forrang for elevfordelingen i Region Hovedstaden ved at genberegne den historiske elevfordeling under to alternative scenarier. Formålet er at belyse, hvordan elevfordelingen kunne have set ud, hvis forrang ikke indgik i de nuværende fordelingsprincipper, og dermed skabe et mere præcist billede af, hvilken betydning profiler og øvrige forrangstyper har for, hvilke elever der optages hvor.

I det første scenarie undersøger vi, hvordan elevfordelingen ville have set ud, hvis ansøgere ikke kunne få tildelt plads via profilforrang på de seks profilgymnasier i regionen. I det andet scenarie udvider vi perspektivet og undersøger, hvordan elevfordelingen ville have set ud, hvis ingen ansøgere kunne få tildelt plads via forrang. De to scenarier er illustreret i figuren til højre og tager begge udgangspunkt i den eksisterende fordelingsmodel, hvor trin 2 – tildeling af pladser til ansøgere med godkendt forrang – bortfalder helt eller delvist.

Begge scenarier resulterer i alternative elevfordelinger, som i kapitlet sammenholdes med den faktiske elevfordeling. Kapitlet indledes med en overordnet vurdering af, hvor meget profilforrang og øvrig forrang samlet set flytter ved den eksisterende elevfordeling. Herefter dykker vi mere ned i, hvordan bortfald af profilforrang påvirker elevsammensætningen på profilgymnasierne, herunder andelen af lokale elever, transporttid og socioøkonomisk baggrund. Afslutningsvis retter vi blikket mod de gymnasier, der i særlig høj grad anvender øvrige former for forrang, for at belyse, hvordan bortfald af forrang påvirker deres elevgrundlag og elevsammensætning.

Scenarieanalyserne skal læses som analytiske regneeksempler, der viser, hvordan elevfordelingen med stor sandsynlighed ville have set ud, hvis forrang ikke havde indgået i fordelingsprocessen[1].

Note (1): Analyserne bygger på en vigtig antagelse om, at ansøgernes observerede præferencer og søgemønstre i udgangspunktet holdes konstante, også i scenarier hvor profilforrang eller øvrig forrang ikke eksisterer. I praksis kan ansøgernes adfærd naturligvis tænkes at være anderledes, hvis de på forhånd vidste, at bestemte profiler eller forrangsmuligheder ikke var tilgængelige.

Kun få elever får plads på et andet gymnasium i scenarierne, hvor enten profiler eller al forrang bortfalder

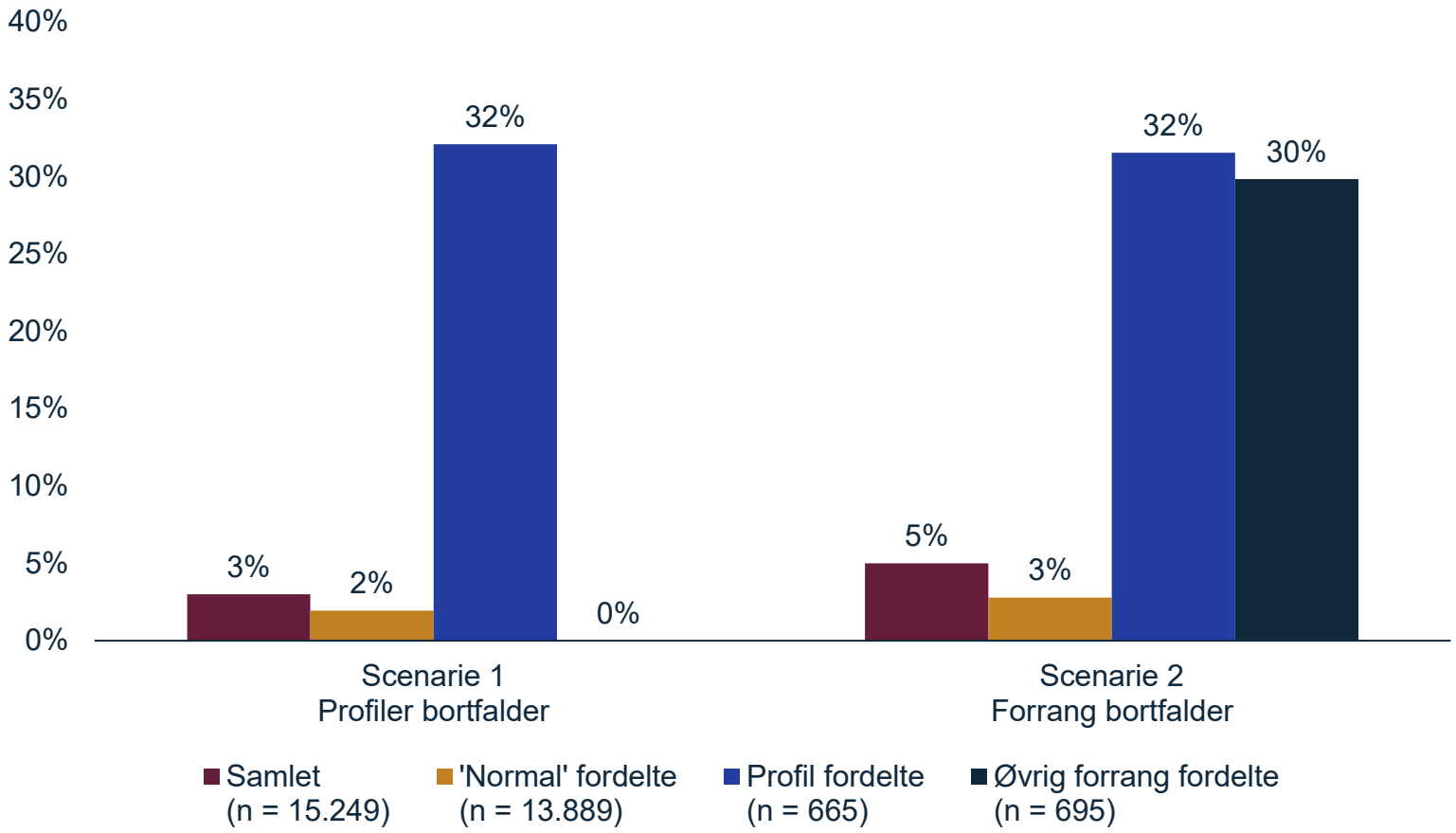
Figuren viser den gennemsnitlige andel af elever, der får plads på et andet gymnasium end det oprindeligt tildelte, hvis fordelingen sker uden profil eller forrang.

Overordnet er det kun en mindre andel af eleverne, der får plads på et andet gymnasium i scenarierne. For elever optaget via den normale fordeling er andelen lav (ca. 2-3 pct.) i begge scenarier. For elever optaget via profil eller øvrig forrang er andelen omkring 30 pct.

På tværs af alle elever er det samlet 3 pct., der får plads på et andet gymnasium i scenariet, hvor profilpladser bortfalder, og 5 pct. i scenariet uden al forrang. Det svarer til mellem omtrent 500 og 800 elever. Det hænger sammen med, at elever optaget via profil og øvrig forrang udgør en relativt lille del af den samlede elevgruppe.

Samlet viser figuren, at ændringer i fordelingsreglerne især påvirker elever optaget via profil eller øvrig forrang, mens normalfordelte elever i langt mindre omfang får plads på et andet gymnasium. At langt størstedelen fortsat får plads på det samme gymnasium indikerer, at mange søger tilbud i deres nærområde, og at en række af de gymnasier, der udbyder forrang, har kapacitet til at optage eleverne inden for de gældende rammer for transporttid.

Andel af elever, der ikke får plads på det samme gymnasium som ved centralfordelingen fordelt på type af optag (gennemsnit for perioden 2023-2026)[1]

Note (1): n på figuren angiver det årlige gennemsnitlige antal elever der fordeles efter profil forrang, øvrig forrang og 'normalt'.

Epinion

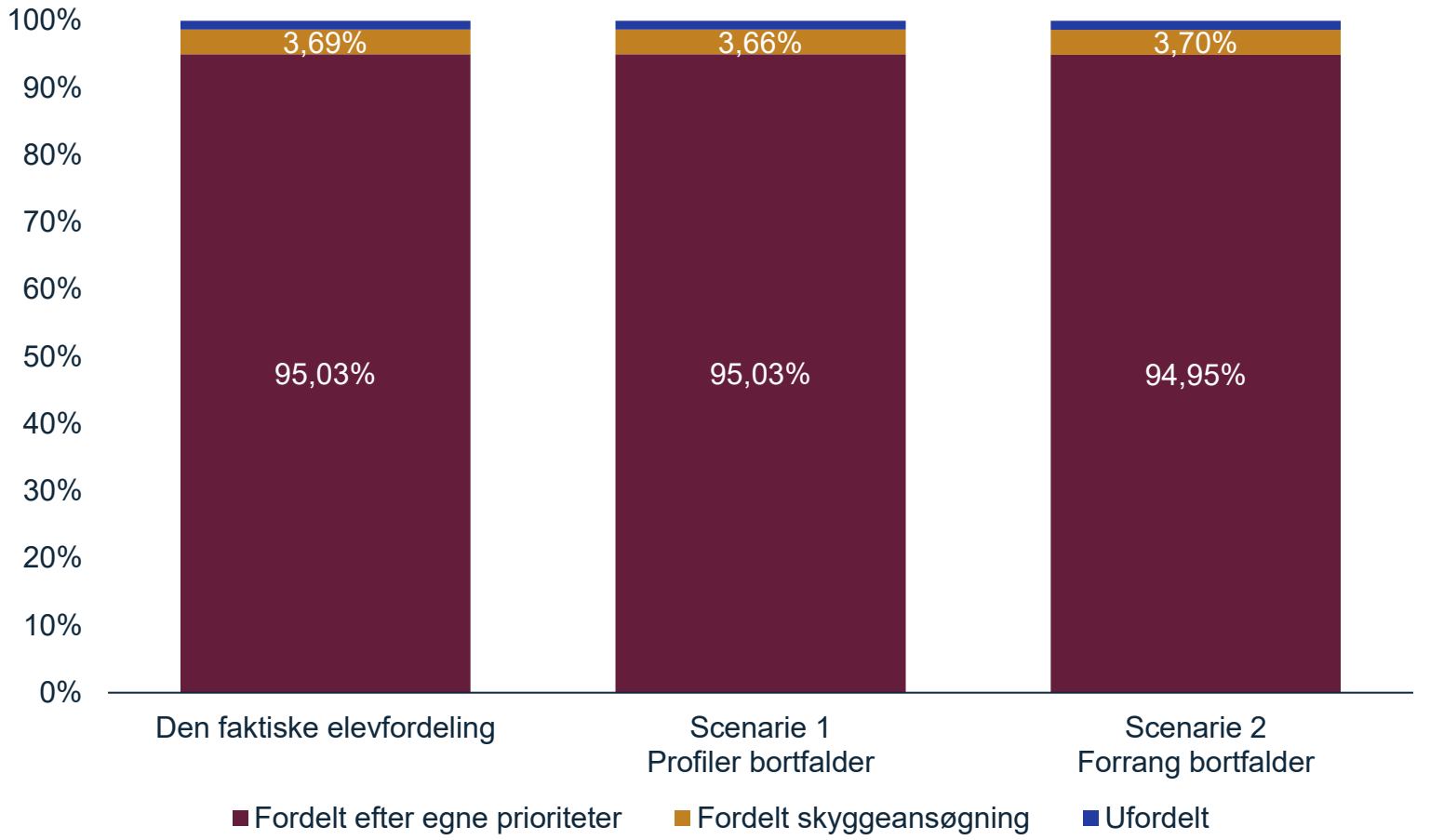
Andelen af optagede elever gennem egne prioriteter, skyggeansøgninger og ufordelte ansøgere er ens på tværs af de tre scenarier

Figuren til højre viser den gennemsnitlige andel af fordelte elever for perioden 2023-2026. Elevfordelingen er næsten identisk i de tre forskellige scenarier med forskellig metode for fordeling af elever.

I alle scenarier - både den nuværende, uden profil og uden forrang - bliver 95 pct. af eleverne fordelt efter egne prioriteter, 3,7 pct. via skyggeansøgning, mens andelen af ufordelte elever udgør 1,3 pct.

Det peger på, at andelen af elever fordelt på hhv. egne prioriteter, skyggeansøgninger og ufordelte elever vil være stort set uændret, når profilpladser eller forrang ikke indgår i fordelingen.

Fordelte elever opdelt efter metode for fordeling for scenarier (gennemsnit for perioden 2023-2026)

Epinion

Forsvandt profilpladserne vil det have en begrænset effekt på elevfordelingen på lokalområdeniveau

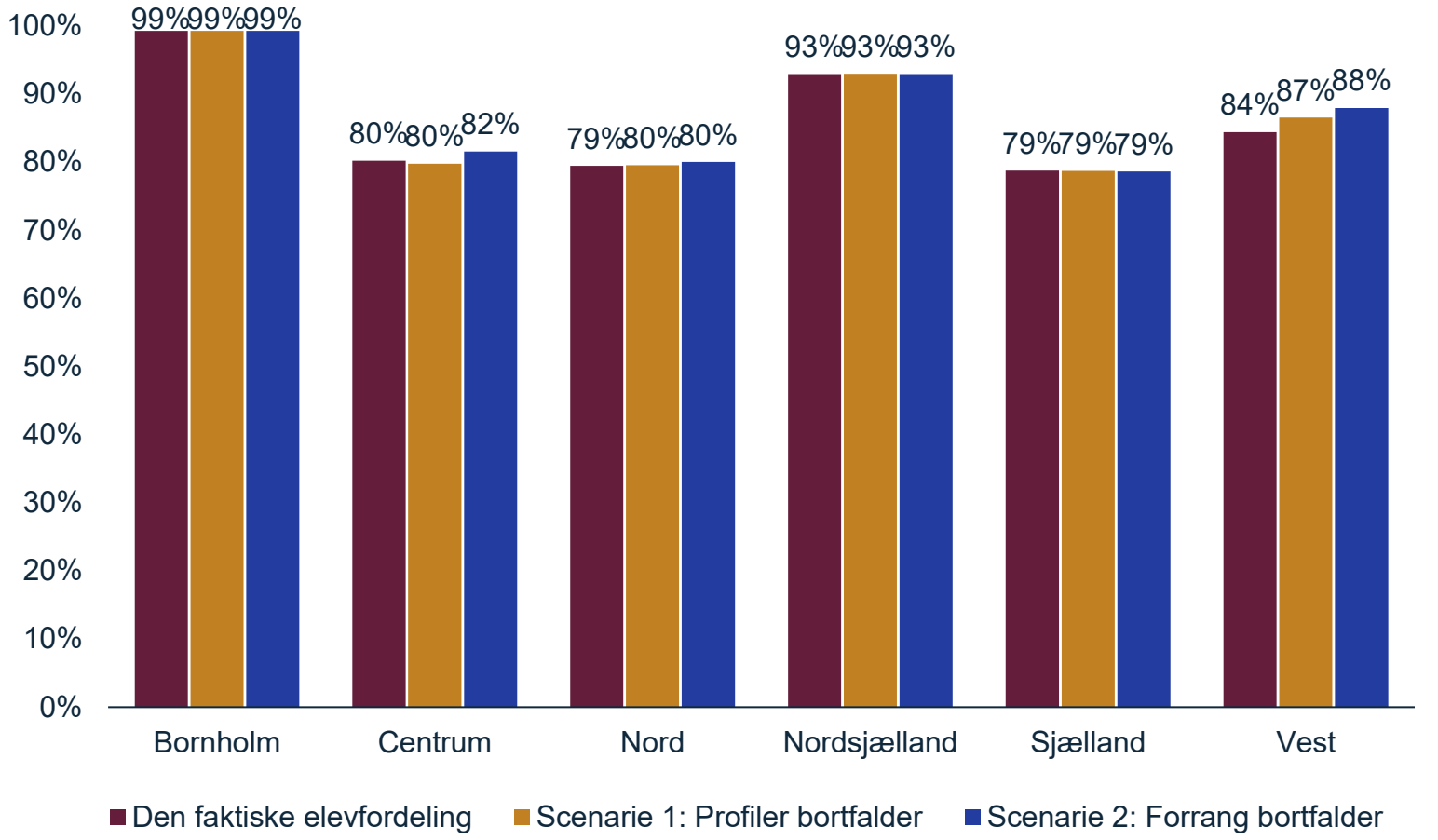
Figuren viser andelen af optagne lokale elever, defineret som elever, der er bosiddende inden for det gymnasiesamarbejde, som deres gymnasium indgår i. Andelen er fordelt på gymnasiesamarbejder og opgjort som et gennemsnit for perioden 2023-2026 på tværs af de tre scenarier. I de fleste gymnasiesamarbejder er forskellene mellem scenarierne små eller fraværende.

På Bornholm, i Nordsjælland og på Sjælland er andelen af lokale optagede elever uændret på tværs af scenarierne. I Nord stiger andelen svagt fra 79 pct. i det nuværende scenarie til 80 pct. i scenarierne uden profil og uden forrang, mens andelen i Centrum stiger fra 80 pct. til 82 pct. i scenariet uden forrang.

Den største ændring ses i Vest, hvor andelen stiger fra 84 pct. i det nuværende scenarie til 87 pct. uden profil og 88 pct. uden forrang.

Samlet peger figuren på, at effekten på lokalområde-niveau er begrænset i de fleste gymnasiesamarbejder. Vest skiller sig dog ud ved, at relativt mange unge søger profiler og øvrig forrang (jf. s. 11) og derfor i højere grad vil blive omplaceret til gymnasier i deres eget lokalområde, hvis profilpladser og forrang fjernes. På de kommende sider undersøger vi om bevægelsen i Vest vil medføre skift målt på socioøkonomi.

Effekt på optagede lokale elever fordelt på gymnasiesamarbejde i perioden 2023-2026

Epinion

Andelen af profilgymnasiernes elever, der får en ny plads uden profilforrang, varierer mellem institutionerne

I scenariet, hvor profilforrang bortfalder, fordeles alle ansøgere til profilgymnasierne ud fra deres prioriteter og transporttid, hvilket fører til nye transporttids-grænser og deraf følgende forskydninger i tildelingen.

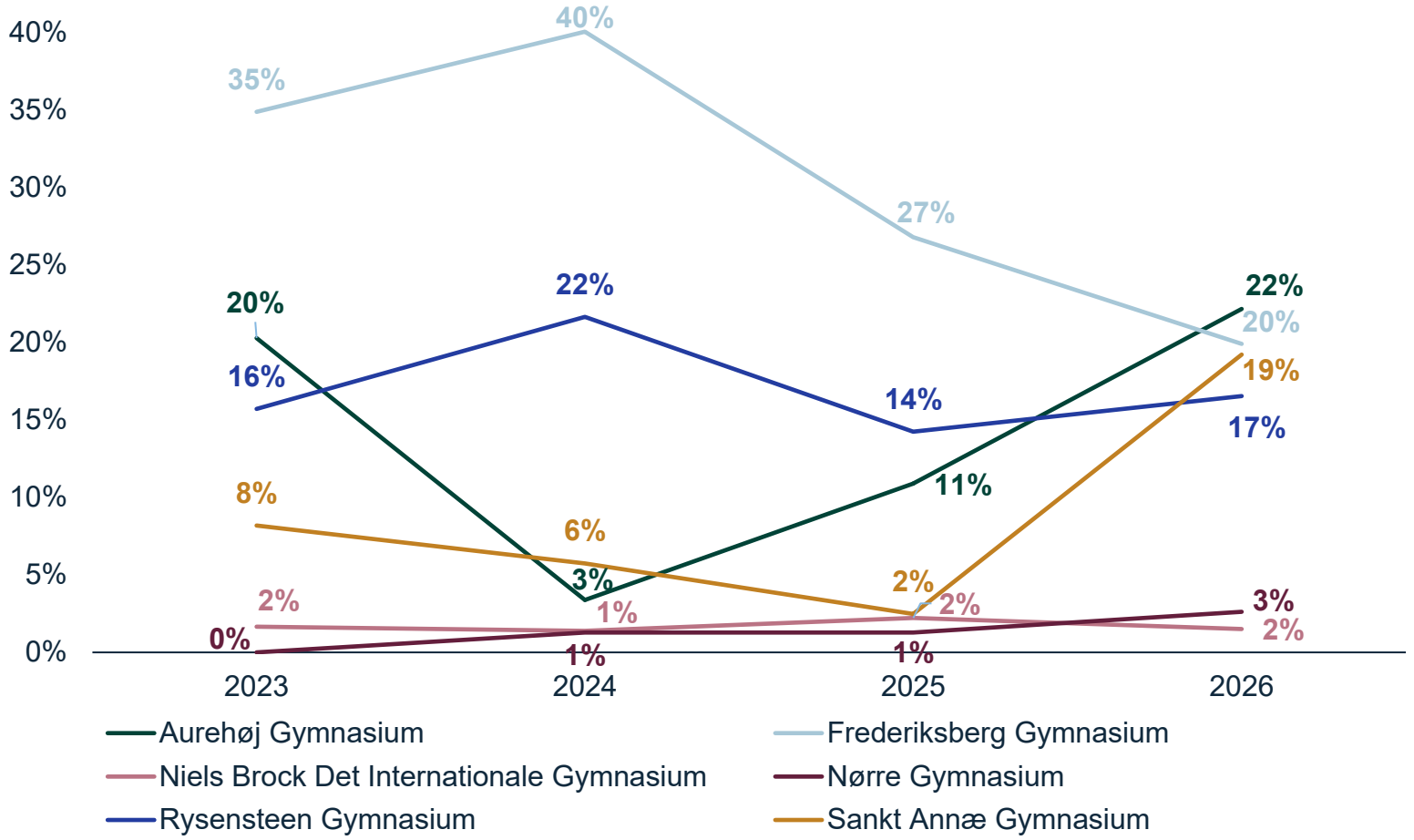
Figuren viser andelen af elever, som oprindeligt var optaget på et profilgymnasium, og som får en ny plads i scenariet uden profilforrang. Her ser vi stor variation både mellem gymnasier og på tværs af år.

Frederiksberg Gymnasium har gennem hele perioden de højeste andele, som dog falder over tid fra 35 pct. i 2023 til 20 pct. i 2026, efter et toppunkt på 40 pct. i 2024. Også Rysensteen Gymnasium ligger relativt højt i flere år med andele mellem 14-22 pct.

For Aurehøj Gymnasium falder andelen fra 20 pct. i 2023 til 3 pct. i 2024, hvorefter den stiger igen til 11 pct. i 2025 og 22 pct. i 2026. Sankt Annæ Gymnasium ligger lavt i de første tre år, men stiger markant til 19 pct. i 2026. Niels Brock, Det Internationale Gymnasium og Nørre Gymnasium ligger gennemgående på et lavt niveau i hele perioden.

Samlet viser figuren, at fjernelse af profilforrang i særlig grad medfører omplaceringer for elever fra nogle profilgymnasier, mens effekten er mere begrænset for andre.

Andel af elever, som var optaget på profilgymnasium, som får en ny plads, når vi fjerner profilforrang[1]

Note: (1) Sankt Annæ er et særligt gymnasium, hvor alle elever optages gennem forrang. Resultaterne viser her, hvordan optaget på Sankt Annæ ville have set ud, hvis alle blev optaget på baggrund af prioriteter og transporttid.

Epinion

Uden profilpladserne vil der opstå en tilstrømning af lokale elever på profilgymnasierne

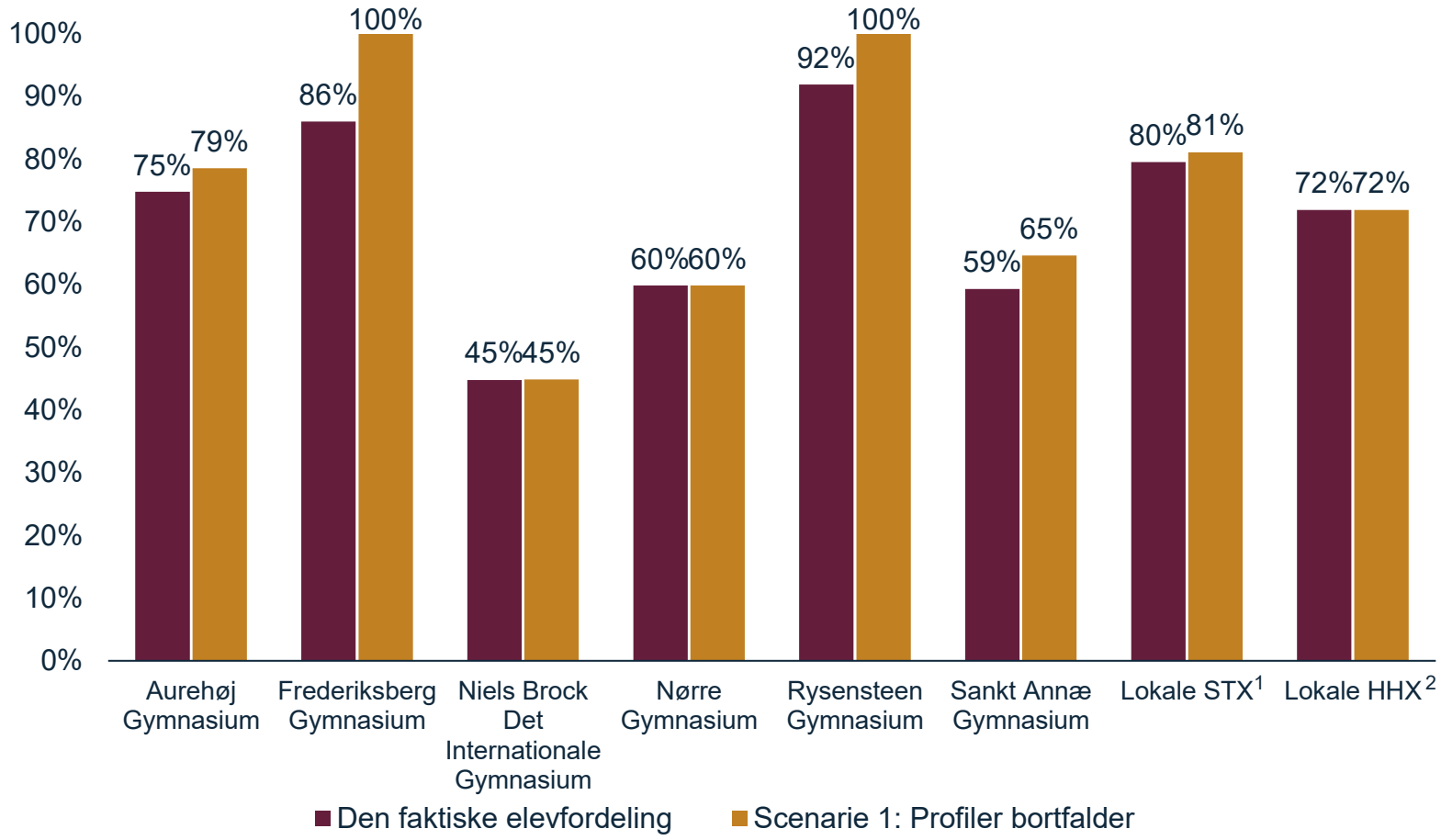
Figuren viser andelen af optagede elever fra lokalområdet på profilgymnasierne det nuværende scenarie og scenariet uden profilforrang. På fire af de seks profilgymnasier stiger andelen af lokale elever, når elever fordeles uden profilpladser.

På Frederiksberg Gymnasium og Rysensteen Gymnasium stiger andelen af optagede lokale elever fra henholdsvis 86 pct. og 92 pct. til 100 pct. På Aurehøj Gymnasium stiger andelen fra 75 pct. til 79 pct., mens den på Sankt Annæ Gymnasium stiger fra 59 pct. til 65 pct. På Niels Brock, Det Internationale Gymnasium og Nørre Gymnasium er andelen derimod uændret på henholdsvis 45 pct. og 60 pct. på tværs af de to scenarier.

Blandt de lokale STX gymnasier stiger andelen af optagede lokale elever fra 80 pct. til 81 pct. For lokale HHX er andelen af optagede elever uændret på 72 pct.

Samlet set vil profilgymnasierne i højere grad optage lokale elever, hvis profilpladserne ikke indgår i fordelingen af elever, mens optaget af lokale elever på de lokale STX og HHX gymnasier er tæt på uændret.

Effekt på andel af optagede lokale elever på profilgymnasier (2023-2026)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

Profilgymnasierne får højere maksimal transporttid blandt 1. prioritetsoptagne uden forrang, når profilforrang fjernes

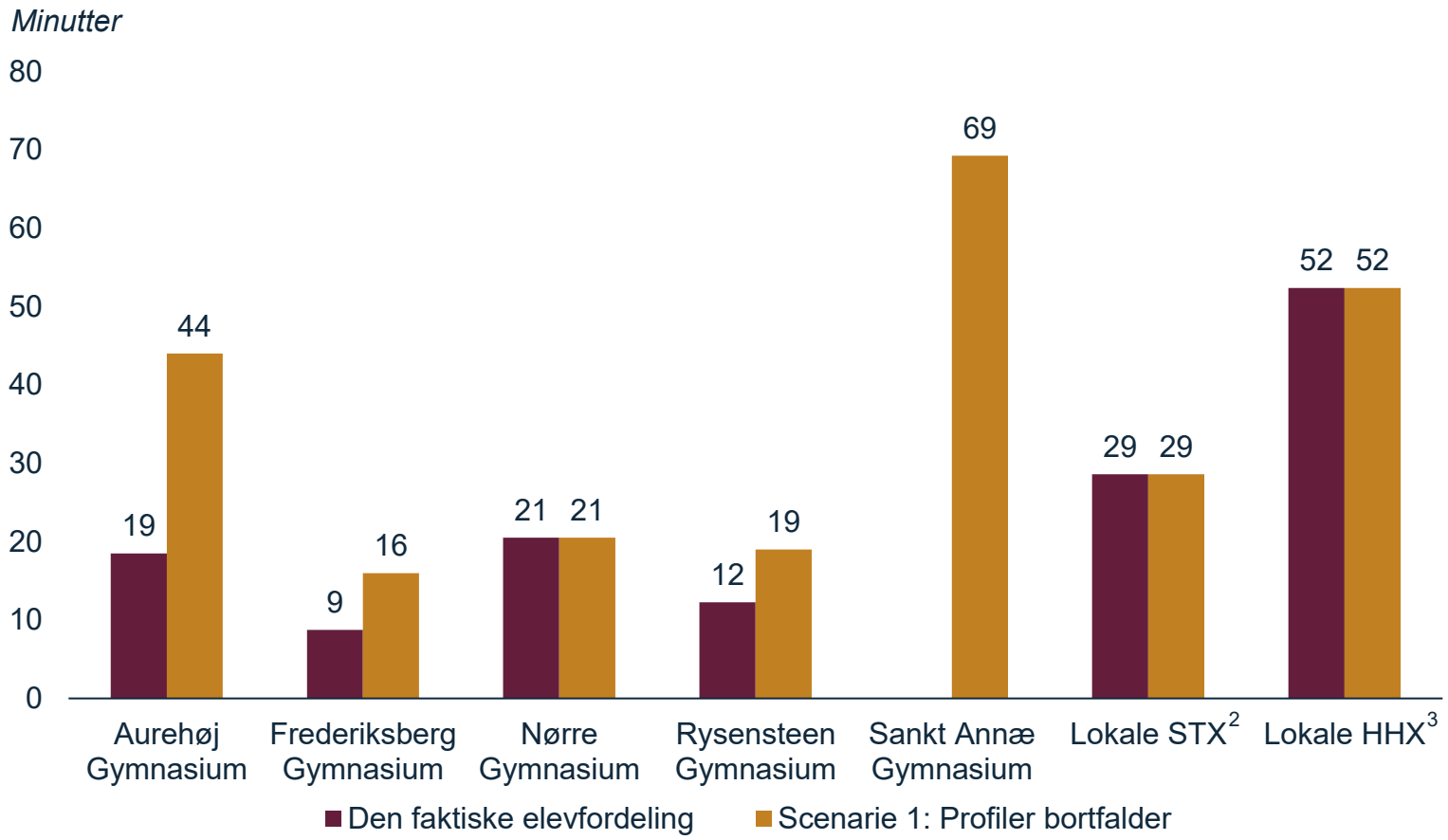
Figuren viser den maksimale transporttid blandt elever, der er optaget på deres 1. prioritet uden forrang, i den faktiske elevfordeling og i scenarie 1, hvor profilforrang fjernes.

På flere profilgymnasier stiger den maksimale transporttid i scenariet uden profilforrang. Den mest markante stigning ses på Aurehøj Gymnasium, hvor transporttid øges fra 19 til 44 minutter. Tilsvarende stiger den på Frederiksberg Gymnasium fra 9 til 16 minutter og på Rysensteen Gymnasium fra 12 til 19 minutter. På Nørre Gymnasium er den maksimale transporttid uændret på 21 minutter.

På Sankt Annæ Gymnasium optages alle elever med forrang ved den faktiske elevfordeling, hvorfor der ikke er nogen beregnet transporttid for denne fordeling. I scenarie 1, optages en blanding af nye 1. prioritetselever og elever, der tidligere var optaget på forrang. Her er den maksimale transporttid 69 minutter.

For de lokale STX og HHX gymnasier ser vi en uændret transporttidsgrænse på hhv. 29 og 52 minutter[4]. Samlet peger figuren på, at scenariet uden profilforrang udvider gruppen af 1. prioritetsoptagne uden forrang på flere profilgymnasier, og at dette flere steder medfører en højere maksimal transporttid.

Effekt på den gennemsnitlige transporttidsgrænse blandt elever, som har fået en plads med 1. prioritet for profilgymnasier for perioden 2023-2026[1]

Noter: (1) Niels Brock Det Internationale Gymnasium er ikke inkluderet, da de ikke har flere 1. prioritetsansøgninger end kapacitet. (2) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (3) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole. (4) I beregningen af transporttidsgrænsen for Lokale STX og Lokale HHX indgår kun gymnasier, som har haft flere 1. prioritetsansøgere end kapacitet.

Epinion

Andelen af etnisk danske optagede elever er stort set uændret uden profilpladser på nær for Frederiksberg Gymnasium og Rysensteen Gymnasium

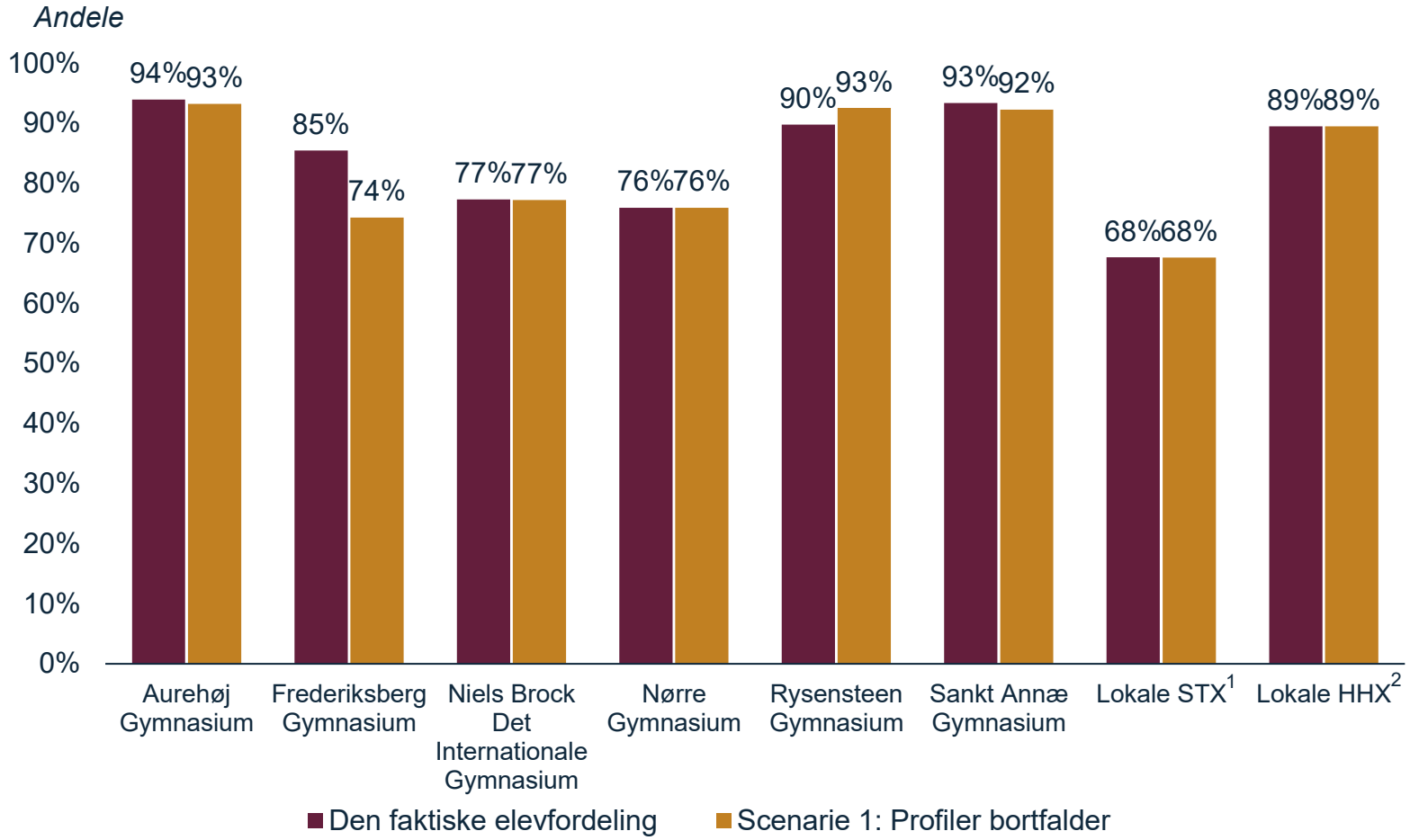
På de fleste gymnasier er forskellene mellem andelen af etnisk danske optagede elever i scenarie 1 små eller fraværende.

På Aurehøj Gymnasium falder andelen fra 94 pct. i det nuværende scenarie til 93 pct. i scenariet uden profilforrang. På Frederiksberg Gymnasium falder andelen fra 85 pct. til 74 pct., mens andelen på Niels Brock, Det Internationale Gymnasium og Nørre Gymnasium er uændret på hhv. 77 pct. og 76 pct. På Rysensteen Gymnasium stiger andelen fra 90 pct. til 93 pct., mens andelen på Sankt Annæ Gymnasium falder svagt fra 93 pct. til 92 pct.

For de lokale STX og HHX gymnasier er andelen af etnisk danske optagede elever uændret, når profilpladserne fjernes i scenarie 1.

Samlet peger figuren på, at bortfald af profilpladser kun i begrænset omfang ændrer andelen af etnisk danske optagede elever på profilgymnasierne og de lokale STX- og HHX-gymnasier. Frederiksberg Gymnasium og Rysensteen Gymnasium skiller sig dog ud ved at have de største ændringer: Frederiksberg Gymnasium vil få flere elever med en anden etnisk baggrund end dansk, mens Rysensteen Gymnasium omvendt vil få flere etnisk danske elever.

Effekt på andel etnisk danske optagede elever (2023-2026)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

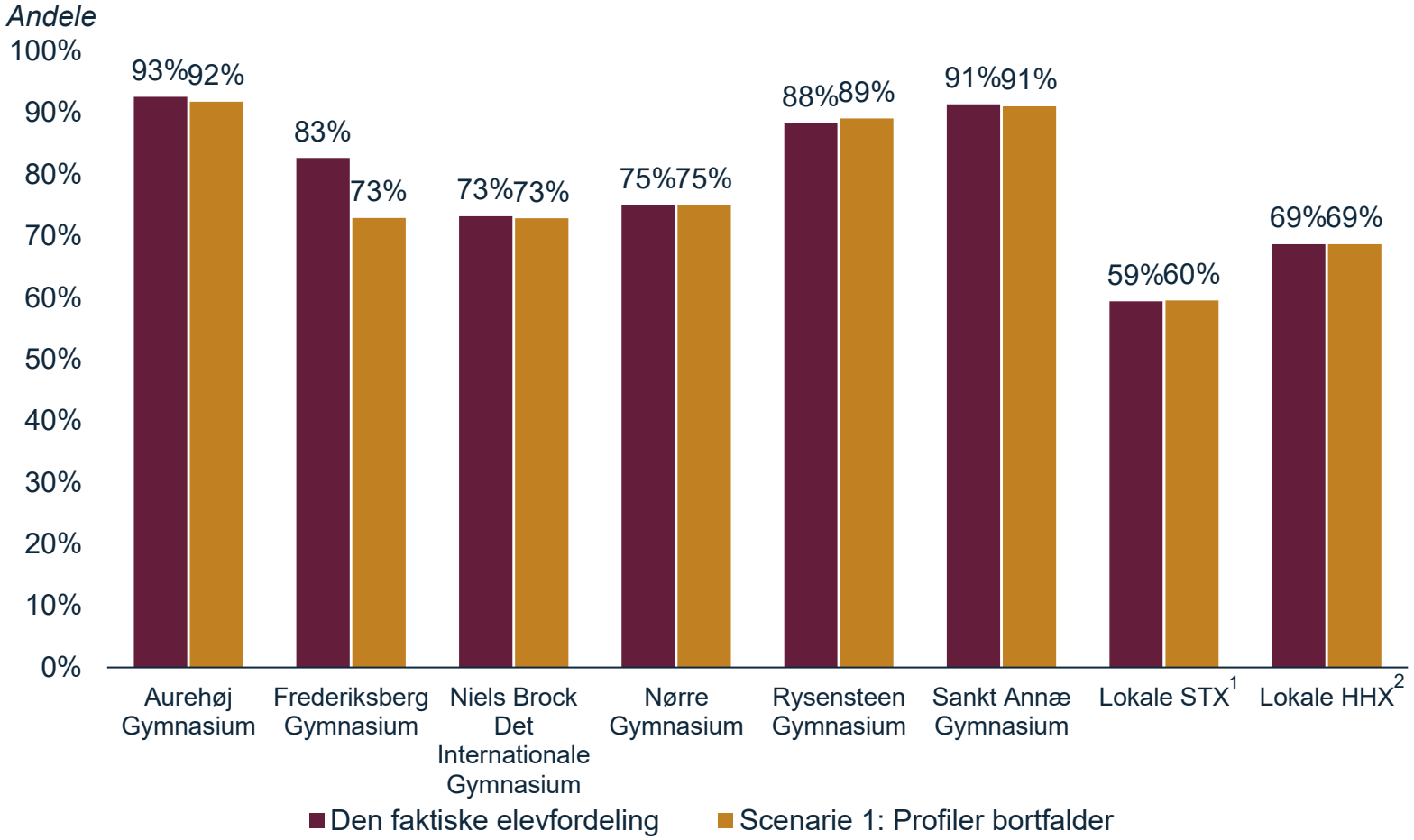
Andelen af optagne elever, hvis forældres højeste uddannelse er en videregående uddannelse, ændres kun i begrænset omfang ved bortfald af profilforrang

På de fleste gymnasier er forskellene i andelen af optagede elever på profilgymnasierne, hvor forældrenes højest gennemførte uddannelse er en videregående uddannelse, ved bortfaldet af profilpladser små eller fraværende.

På Aurehøj Gymnasium falder andelen fra 93 pct. i det nuværende scenarie til 92 pct. i scenariet uden profilpladser. På Frederiksberg Gymnasium falder andelen noget mere fra 83 pct. til 73 pct, mens andelen på Rysensteen Gymnasium stiger fra 88 pct. til 89 pct. På Niels Brock, Det Internationale Gymnasium, Nørre Gymnasium og Sankt Annæ Gymnasium er andelen uændret på tværs af scenarierne. For de lokale STX gymnasier stiger andelen fra 59 pct. til 60 pct., hvor andelen er uændret på 69 pct. på de lokale HHX gymnasier.

Samlet ændrer bortfald af profilpladser kun i begrænset omfang forældrenes uddannelsesniveau blandt de optagede elever på profilgymnasierne og lokale STX og HHX. Frederiksberg Gymnasium skiller sig dog ud ved et større fald i andelen af elever, hvis forældre har en videregående uddannelse, i scenariet uden profilpladser.

Effekt på optagede elever, hvor forældres højest gennemført uddannelse er en videregående (2023-2026)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

De optagede elevers karaktergennemsnit ændrer sig kun begrænset i scenariet uden profilpladser

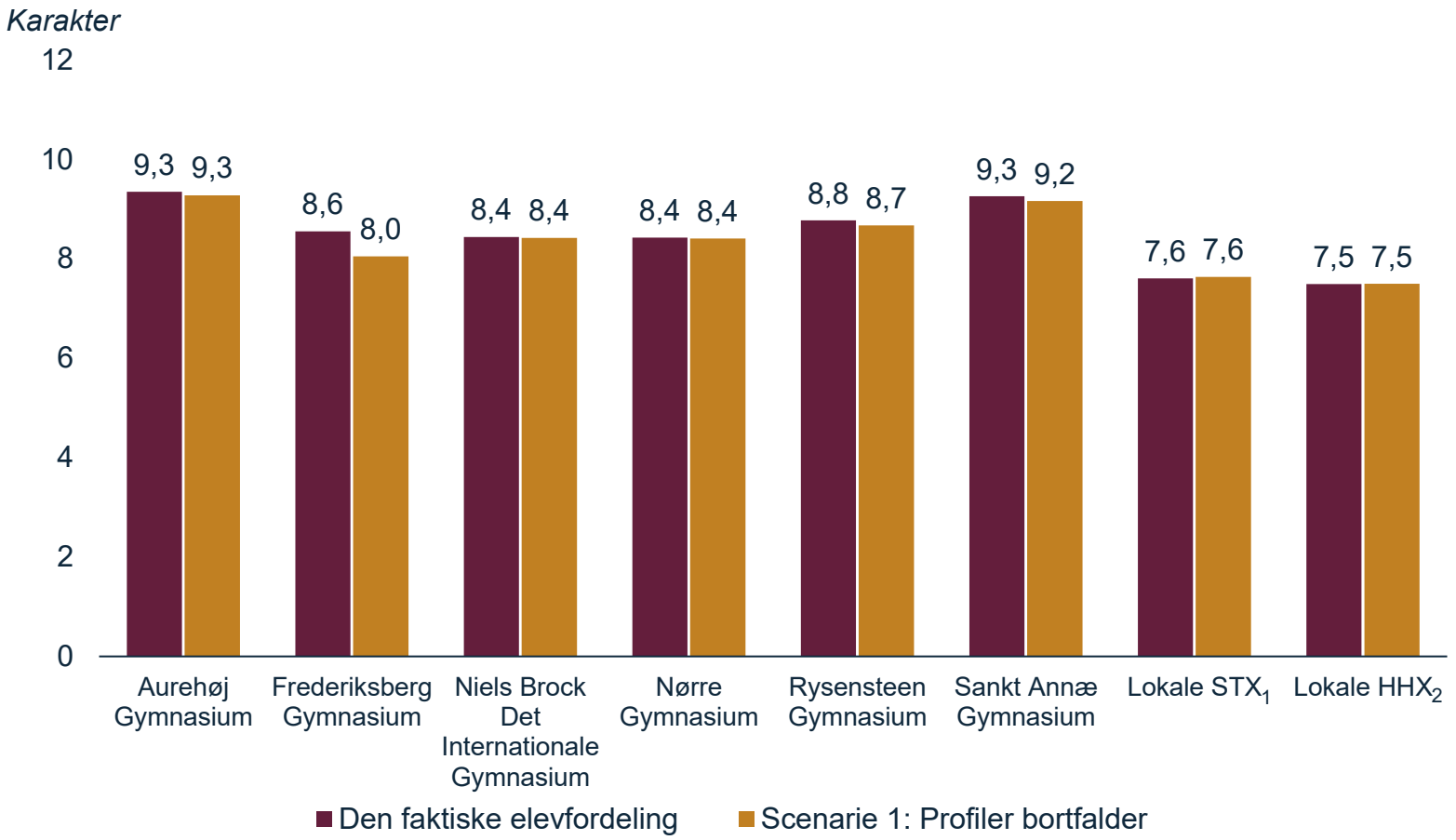
Figuren viser karaktergennemsnittet fra bundne prøver blandt optagede elever på profilgymnasierne i det nuværende scenarie og scenariet uden profilforrang. På de fleste gymnasier er forskellene mellem scenarierne små.

På Aurehøj Gymnasium, Niels Brock, Det Internationale Gymnasium og Nørre Gymnasium er karaktergennemsnittet stort set uændret på tværs af scenarierne. På Rysensteen Gymnasium falder gennemsnittet svagt fra 8,8 til 8,7, mens det på Sankt Annæ Gymnasium falder fra 9,3 til 9,2 i hhv. scenariet uden profil. Den største ændring ses på Frederiksberg Gymnasium, hvor karaktergennemsnittet falder fra 8,6 i det nuværende scenarie til 8,0 uden profilforrang.

Blandt de lokale STX og HHX gymnasier er karaktergennemsnittet uændret i scenarie 1 med et gennemsnit på hhv. 7,6 og 7,5.

Samlet viser figuren, at bortfald af profilpladser kun i begrænset omfang ændrer karaktergennemsnittet blandt optagede elever på de fleste profilgymnasier og lokale STX og HHX, men at Frederiksberg Gymnasium også her skiller sig ud med en større ændring som følge af fjernelse af profilpladser.

Effekt på karaktergennemsnit for optagede elever fra bundne prøver og standpunktskarakterer (2023-2025)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

Hvis profilforrang fjernes, er det primært tildelte elever på profilgymnasierne, der ville få tildelt plads på et andet gymnasium

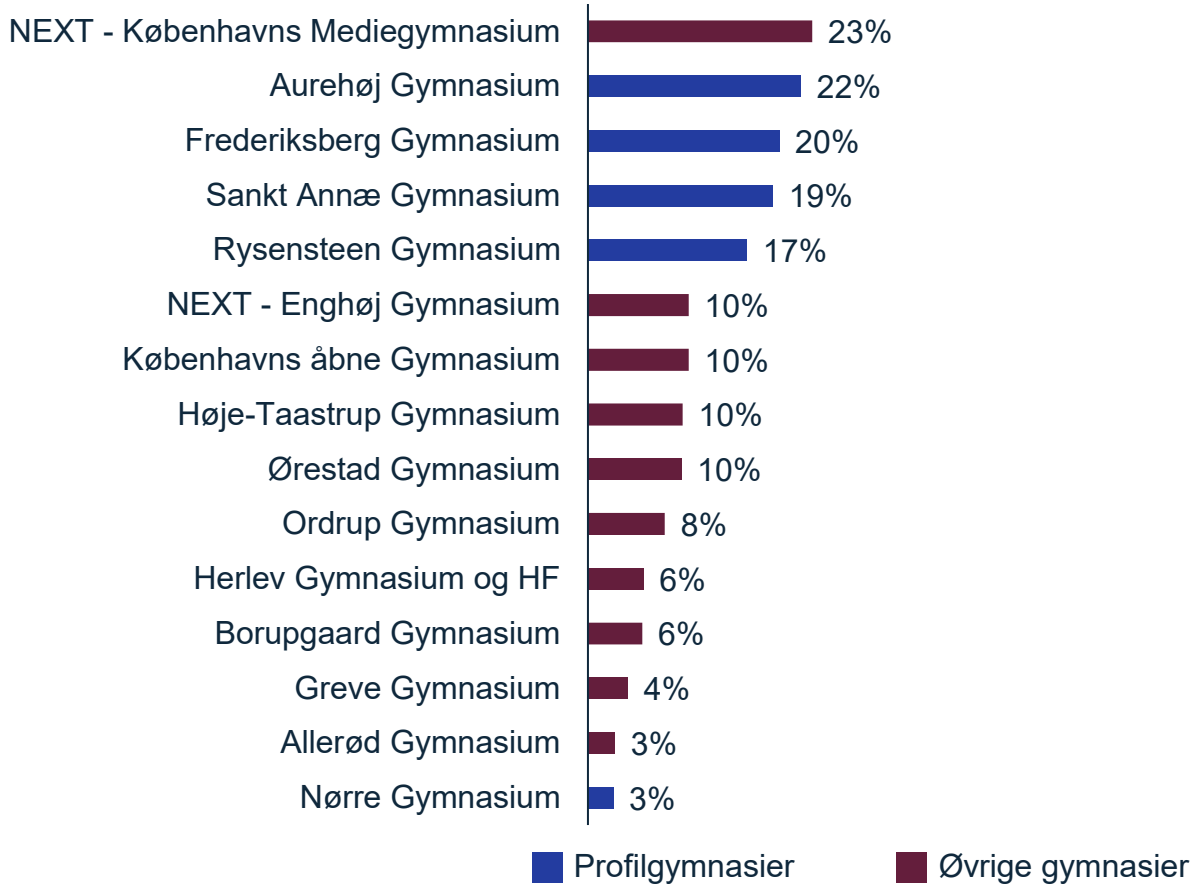
Figuren viser de 15 gymnasier, hvor den største andel af de elever, der i centralfordelingen var tildelt gymnasiet, får tildelt en plads på et andet gymnasium, når profilforrang fjernes.

For NEXT - Københavns Mediegymnasium gælder det 23 pct. af de oprindeligt tildelte elever får plads på et andet gymnasium, når profilpladser fjernes. Herefter følger Aurehøj Gymnasium med 22 pct., Frederiksberg Gymnasium med 20 pct., Sankt Annæ Gymnasium med 19 pct. og Rysensteen Gymnasium med 17 pct.

Blandt de 15 gymnasier er fem profilgymnasier, og fire af dem ligger blandt de fem øverste. Det peger på, at ændringerne i elevfordelingen i særlig grad vedrører profilgymnasierne, hvis profilforrang ikke længere indgår i fordelingen.

Samtidig indgår også en række øvrige gymnasier i top 15, men med lavere andele. Ændringerne i disse gymnasiers andele skal ses som et udtryk for, hvor de elever, der nu får plads på profilgymnasierne, oprindeligt fik en plads i elevtildelingen. Mange af disse elever fik netop disse pladser på gymnasierne gennem skyggeansøgninger.

Top 15 gymnasier, hvor den største andel af elever får en anden plads tildelt, når profilforrang fjernes (2023-2026)

Epinion

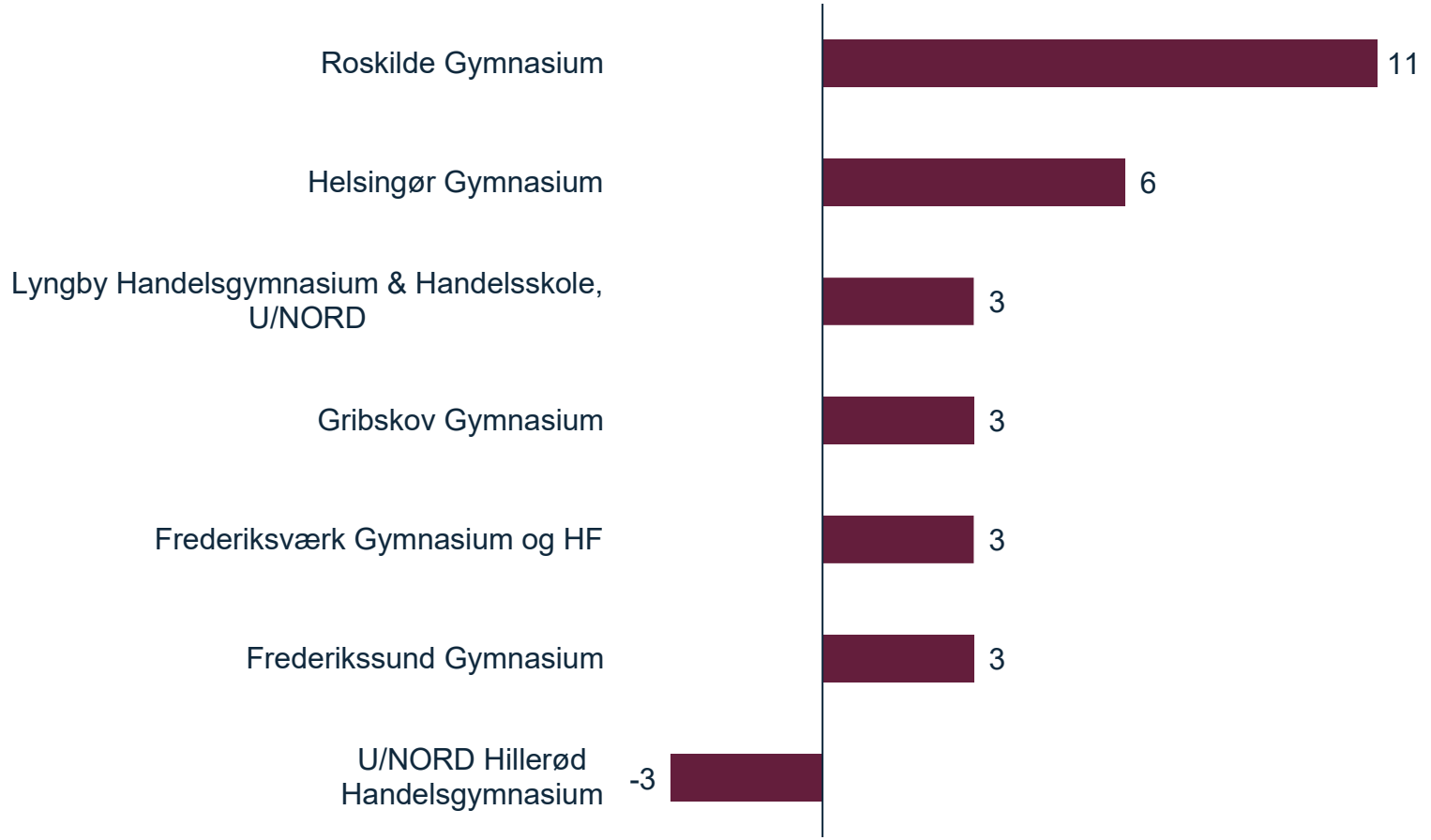
Det absolutte elevantal på institutionsniveau ændrer sig kun i begrænset omfang, hvis profilpladser fjernes

Figuren viser nettoeffekten på institutionernes samlede elevtal i 2026, hvis profilforrang fjernes. Kun syv institutioner får et ændret elevtal i absolutte tal, og ændringerne er små.

Den største ændring ses på Roskilde Gymnasium, hvor elevtallet stiger med 11 elever, efterfulgt af Helsingør Gymnasium med en stigning på 6 elever. På Lyngby Handelsgymnasium & Handelsskole, U/NORD, Gribskov Gymnasium, Frederiksværk Gymnasium og HF samt Frederikssund Gymnasium stiger elevtallet med 3 elever, mens U/NORD Hillerød Handelsgymnasium som den eneste institution får et fald i elevtallet på 3 elever.

De små nettoændringer på institutionsniveau betyder dog ikke, at kun få elever påvirkes af scenariet. På tværs af alle elever vil ca. 3 pct. få plads på et andet gymnasium, men for de fleste institutioner modsvares elever, der flytter væk, af andre elever, der flytter ind. Samlet peger figuren dermed på, at effekten af at fjerne profilforrang primært viser sig som omplaceringer mellem gymnasier snarere end som store ændringer i institutionernes samlede elevtal.

Effekt af profilpladser på det absolutte antal af elever på institutionerne i 2026

Epinion

Der er stor variation i andelen af elever optaget på gymnasier med høj brug af øvrig forrang, som får plads på et andet gymnasium, når vi fjerner al forrang

Analysen skifter nu fokus til scenariet hvor alt forrang bortfalder i elevtildelingen.

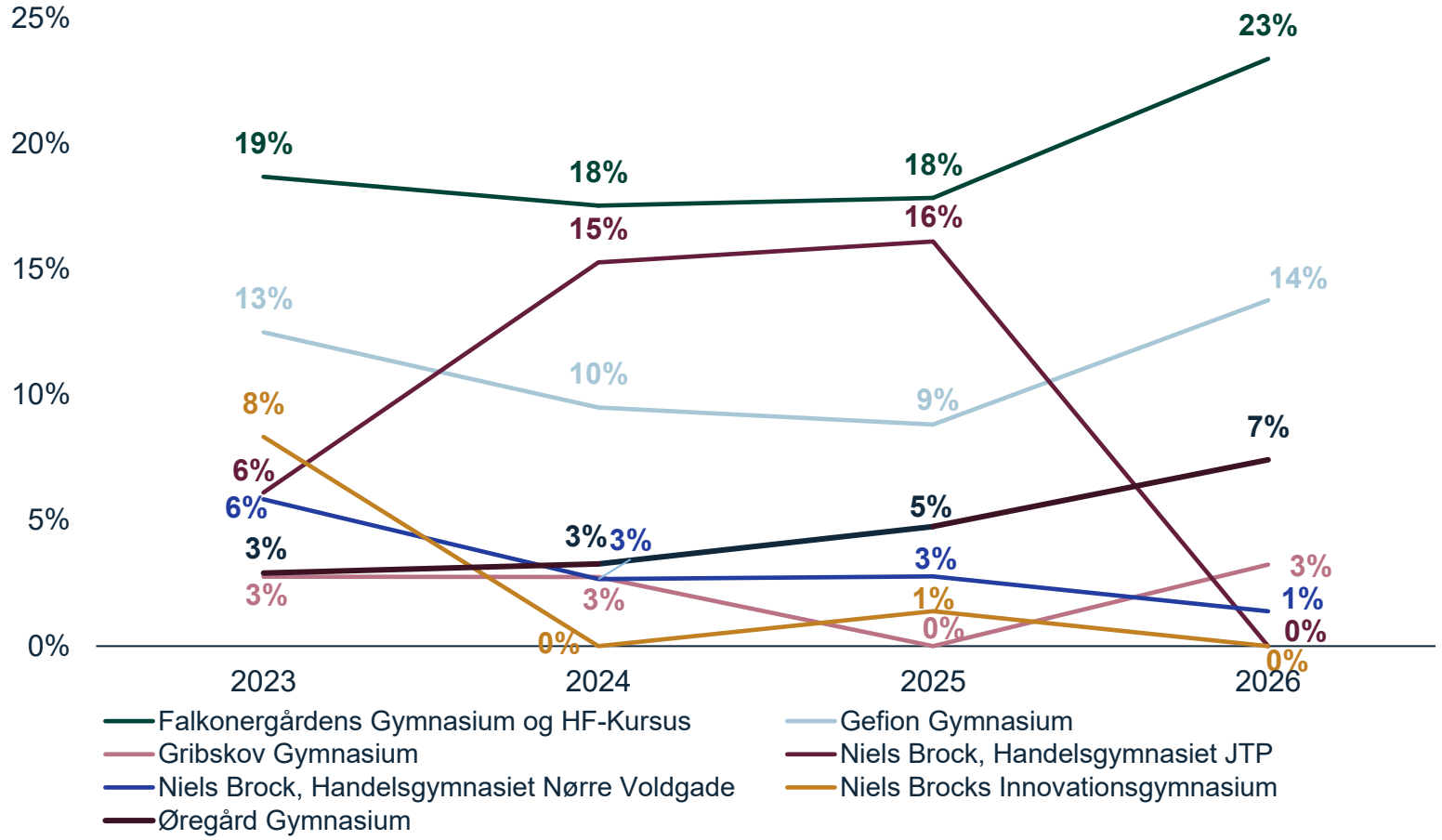
Figuren viser andelen af elever, som var optaget på gymnasier med høj brug af øvrig forrang[1], og som får tildelt en ny plads, når al forrang fjernes. Andelene varierer betydeligt mellem gymnasierne og på tværs af årene.

Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus ligger højest i hele perioden med andele mellem 18 pct. og 23 pct. som ville få tildelt en ny plads i scenariet uden al forrang. Også Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP ligger relativt højt i 2024 og 2025 med henholdsvis 15 pct. og 16 pct., mens Gefion Gymnasium ligger mellem 9 pct. og 14 pct. gennem hele perioden. Øregård Gymnasium stiger gradvist fra 3 pct. i 2023 til 7 pct. i 2026.

For de øvrige gymnasier er andelene lavere og ligger i flere tilfælde tæt på 0-3 pct. gennem store dele af perioden. Det gælder blandt andet Gribskov Gymnasium, Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade og Niels Brocks Innovationsgymnasium.

Samlet peger figuren på, at fjernelse af al forrang i særlig grad påvirker nogle få gymnasier med høj brug af øvrig forrang, mens effekten er mere begrænset for andre.

Andel af elever, som var optaget på gymnasier med høj brug af øvrig forrang, som får en ny plads, i scenariet hvor al forrang fjernes

Noter: (1) defineret som gymnasier, hvor 5% eller mere af gymnasiets elever er optaget gennem øvrig forrang

Epinion

Scenarie 2 - forrang bortfalder

Når al forrang fjernes, stiger andelen af lokale optagede elever på flere gymnasier med høj brug af øvrig forrang

Figuren viser andelen af optagede lokale elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang i den faktiske elevfordeling og i scenarie 2 uden al forrang. På flere af gymnasierne stiger andelen af lokale optagede elever i scenariet uden forrang, men ændringerne varierer i størrelse.

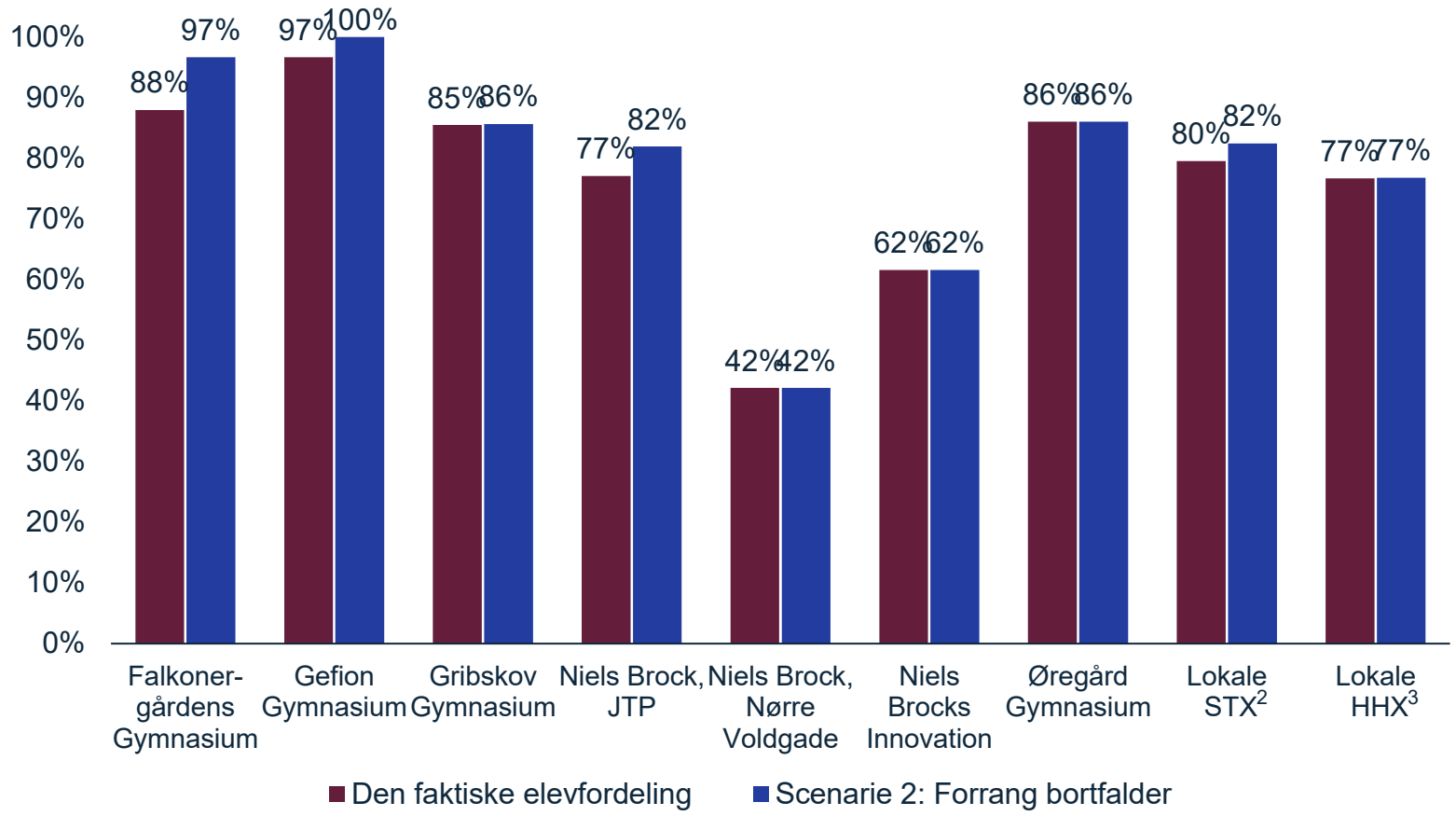
Den største stigning ses på Falkonergårdens Gymnasium, hvor andelen stiger fra 88 pct. til 97 pct. Også Niels Brock, JTP stiger fra 77 pct. til 82 pct., mens Gefion Gymnasium stiger fra 97 pct. til 100 pct. og Gribskov Gymnasium fra 85 pct. til 86 pct.

På Niels Brock, Nørre Voldgade, Niels Brocks Innovationsgymnasium og Øregård Gymnasium er andelen af lokale optagede elever uændret på tværs af de to scenarier.

For de lokale STX gymnasier stiger andelen af optagede lokale elever fra 80 pct. til 82 pct., mens andelen er uændret for lokale HHX gymnasier.

Samlet peger figuren på, at fjernelse af al forrang for flere af gymnasierne med høj brug af øvrig forrang medfører en højere andel lokale optagede elever på nogle af gymnasierne, men at effekten ikke er ens på tværs af dem.

Effekt på andel af optagede lokale elever på gymnasier med høj brug af øvrigforrang[1] (2023-2026)

Noter: (1) De fulde navne på gymnasierne er fra venstre til højre: Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus, Gefion Gymnasium, Gribskov Gymnasium, Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP, Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade, Niels Brocks Innovationsgymnasium og Øregård Gymnasium (2) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (3) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier (undtaget Niels Brock Det Internationale Gymnasium) i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

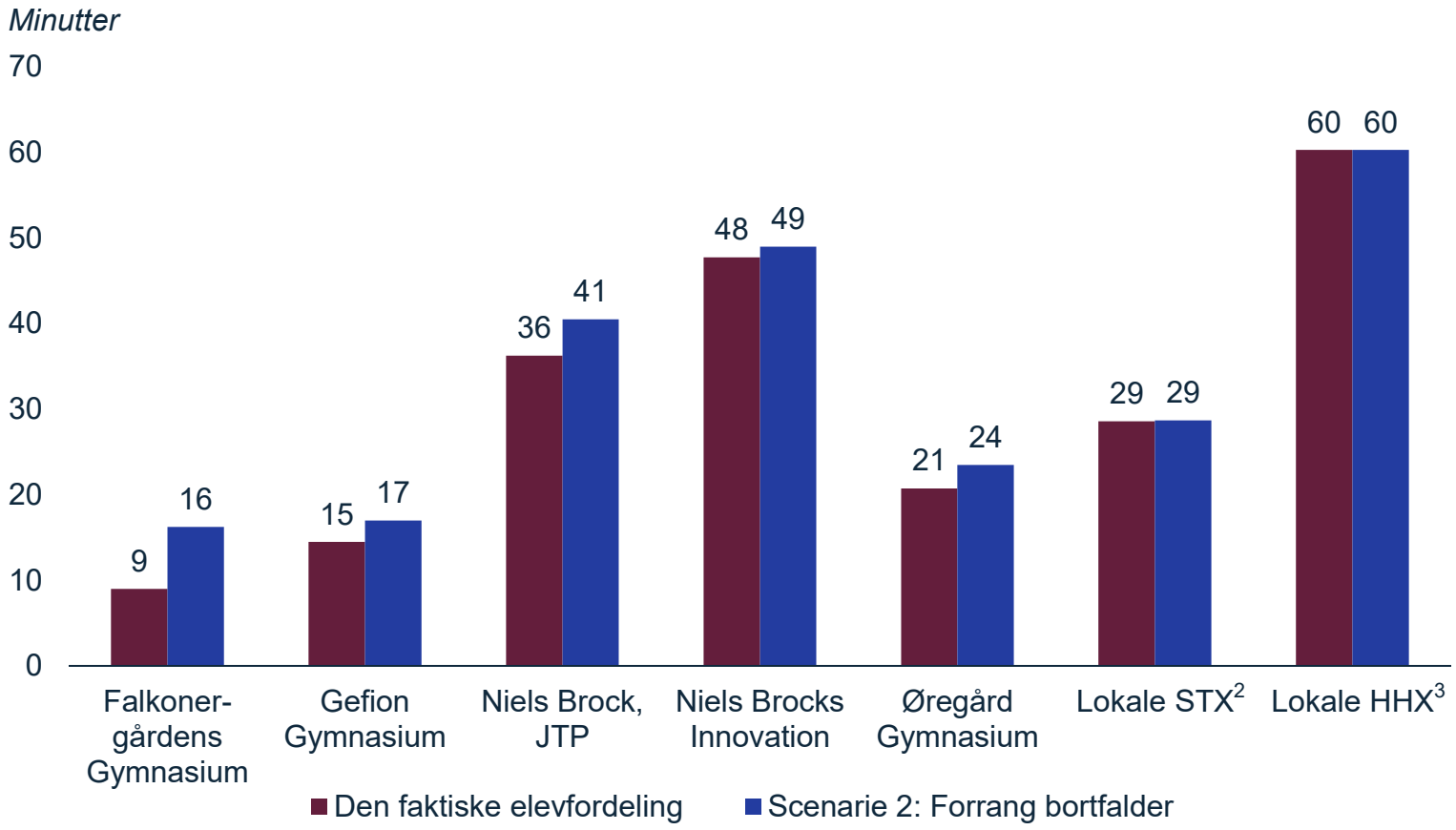
Den maksimale transporttid blandt elever stiger i scenariet, hvor al forrang bortfalder

Figuren viser den maksimale transporttid blandt elever, der er optaget på gymnasiet med 1. prioritet uden forrang, i det nuværende scenarie og i scenariet, hvor al forrang bortfalder[1]. På alle de viste gymnasier med høj anvendelse af øvrig forrang medfører bortfaldet af forrang en stigning i den maksimale transporttid.

Den største stigning ses på Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus, hvor den maksimale transporttid øges fra 9 til 16 minutter i scenariet uden forrang. Dernæst følger Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP med en stigning fra 36 til 41 minutter. På Gefion Gymnasium, Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade og Øregård Gymnasium er stigningen mere begrænset og ligger på 1-3 minutter. For de lokale STX og HHX er transportgrænsen uændret på hhv. 29 minutter og 60 minutter.

Samlet viser figuren, at scenariet uden forrang medfører en højere maksimal transporttid for gymnasierne med høj brug af øvrig forrang, mens transportgrænsen er uændret for lokale STX og HHX gymnasier.

Effekt på den gennemsnitlige transporttidsgrænse blandt elever, som har fået en plads med 1. prioritet for gymnasier med høj brug af øvrig forrang i perioden 2023-2026

Noter: (1) Gribskov Gymnasium og Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade er ikke inkluderet, da de ikke har flere 1. prioritetsansøgninger end kapacitet. (2) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (3) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier (undtaget Niels Brock Det Internationale Gymnasium) i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole (4) I beregningen af transporttidsgrænsen for Lokale STX og Lokale HHX indgår kun gymnasier, som har haft flere 1. prioritetsansøgere end kapacitet

Epinion

Andelen af etnisk danske optagede elever ændrer sig enten ikke eller kun lidt på gymnasier med høj brug af øvrig forrang i scenariet, hvor al forrang fjernes

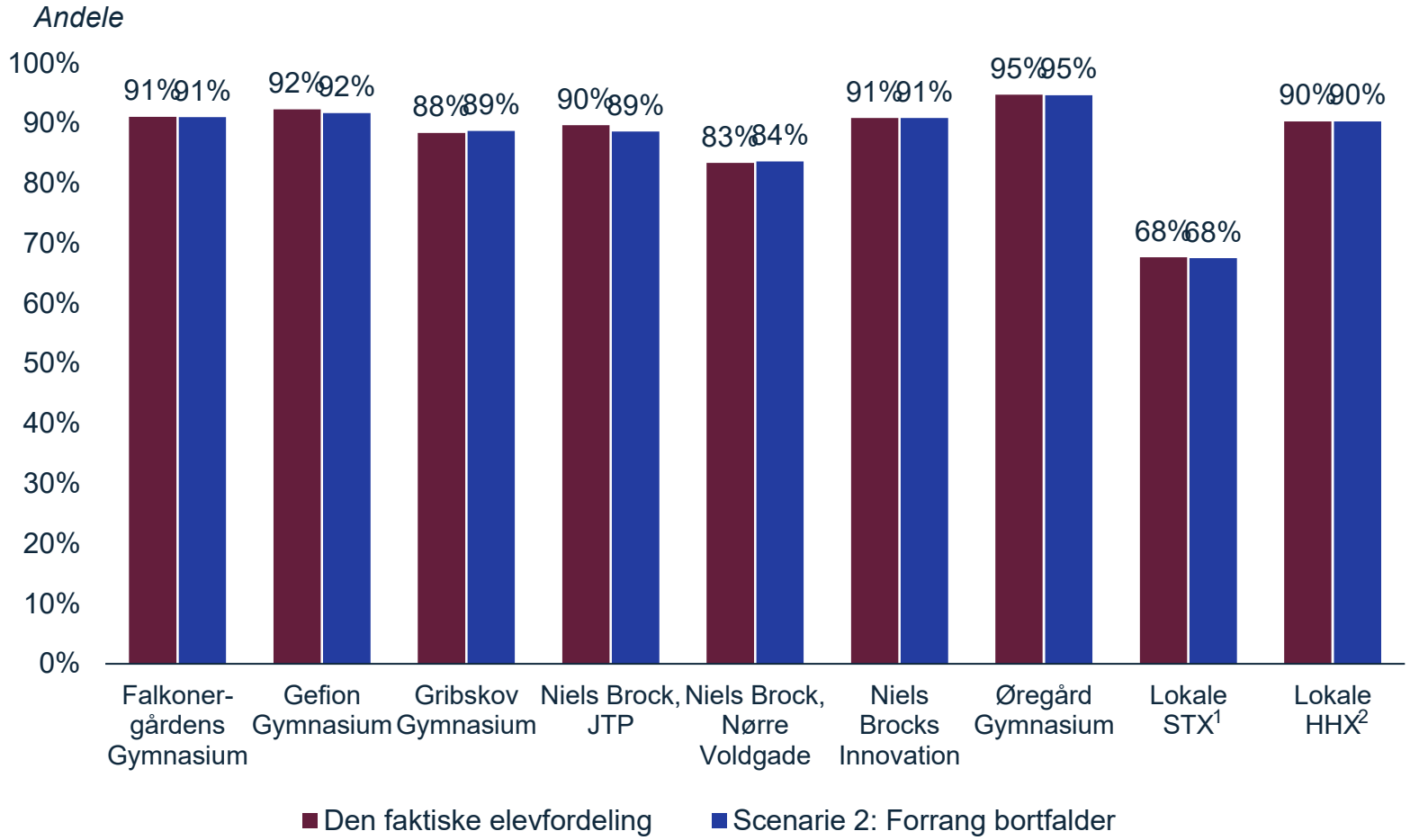
Figuren viser andelen af etnisk danske optagede elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang i den faktiske elevfordeling og i scenarie 2, hvor fordelen sker uden al forrang. På de fleste gymnasier er forskellene mellem de to scenarier små eller fraværende.

På Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus, Gefion Gymnasium, Niels Brocks Innovationsgymnasium og Øregård Gymnasium er andelen uændret. På Gribskov Gymnasium og Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade stiger andelen fra 83 pct. til 84 pct., mens andelen på Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP falder med 1 pct.point.

For de lokale STX og HHX gymnasier er andelen af etnisk danske optagede elever uændret på hhv. 68 pct. og 90 pct.

Samlet peger figuren på, at fjernelse af al forrang kun i begrænset omfang eller slet ikke ændrer andelen af etnisk danske optagede elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang i den faktiske elevfordeling. Dette er også gældende for de lokale STX og HHX gymnasier.

Effekt på andel etnisk danske optagede elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang (2023-2026)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier (undtaget Niels Brock Det Internationale Gymnasium) i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

Når al forrang fjernes, er andelen af optagede elever med forældre med videregående uddannelse stabil

På de fleste gymnasier er forskellene mellem det nuværende scenarie og scenariet, hvor forrang helt bortfalder, små eller fraværende i andelen af optagede elever, hvis forældres højest gennemførte uddannelse er en videregående uddannelse.

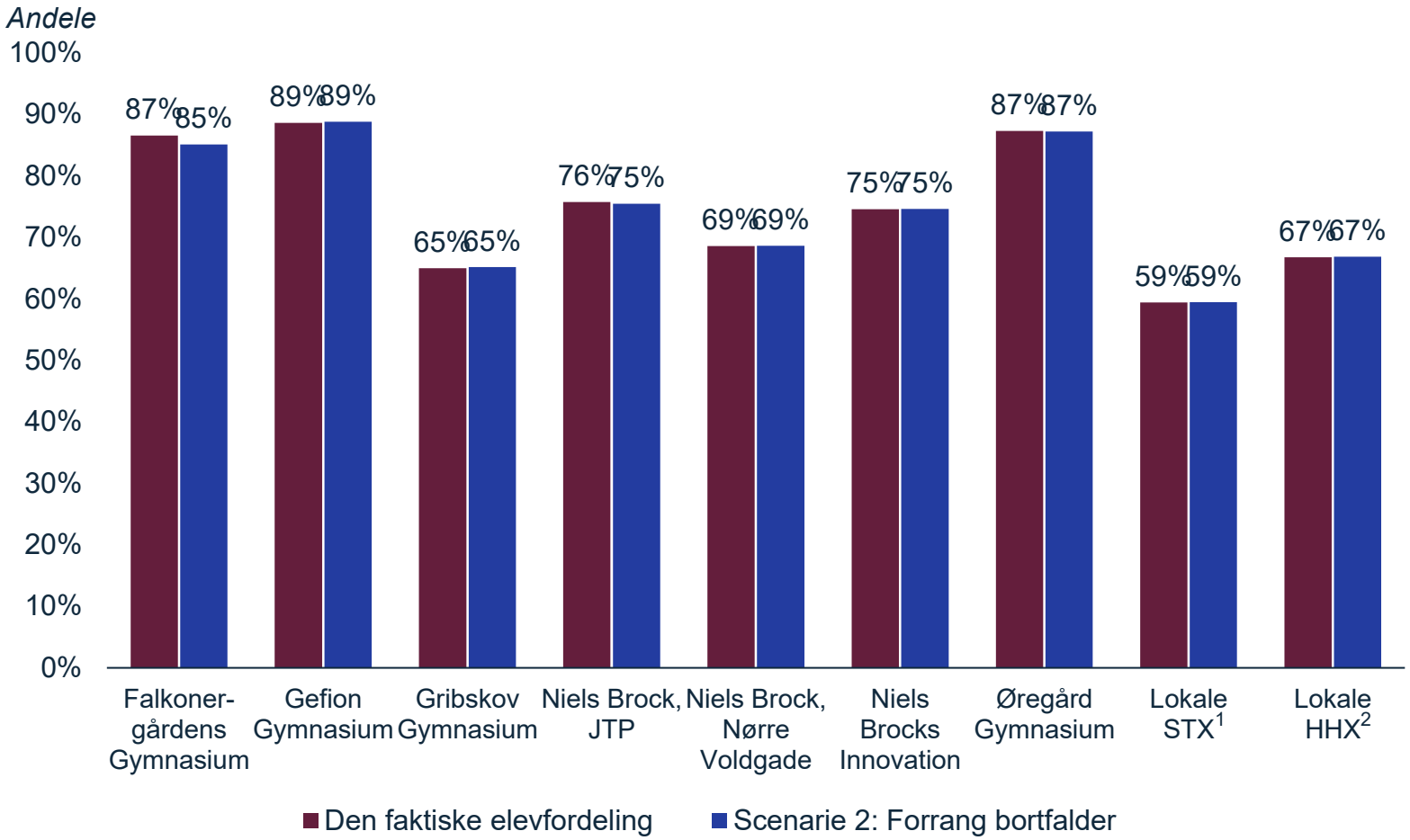
På Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus falder andelen fra 87 pct. i den faktiske elevfordeling til 85 pct. i scenariet, hvor forrang bortfalder, mens andelen på Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP falder fra 76 pct. til 75 pct.

På Gefion Gymnasium, Gribskov Gymnasium, Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade, Niels Brocks Innovationsgymnasium og Øregård Gymnasium er andelen uændret.

På de lokale STX og HHX gymnasier er andelen uændret på hhv. 59 pct. og 67 pct.

Samlet ændrer fjernelse af al forrang kun i begrænset omfang forældrenes uddannelsesniveau blandt de optagede elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang og de lokale STX og HHX gymnasier.

Effekt på optagede elever, hvor forældres højest gennemført uddannelse er en videregående (2023-2026)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier (undtaget Niels Brock Det Internationale Gymnasium) i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

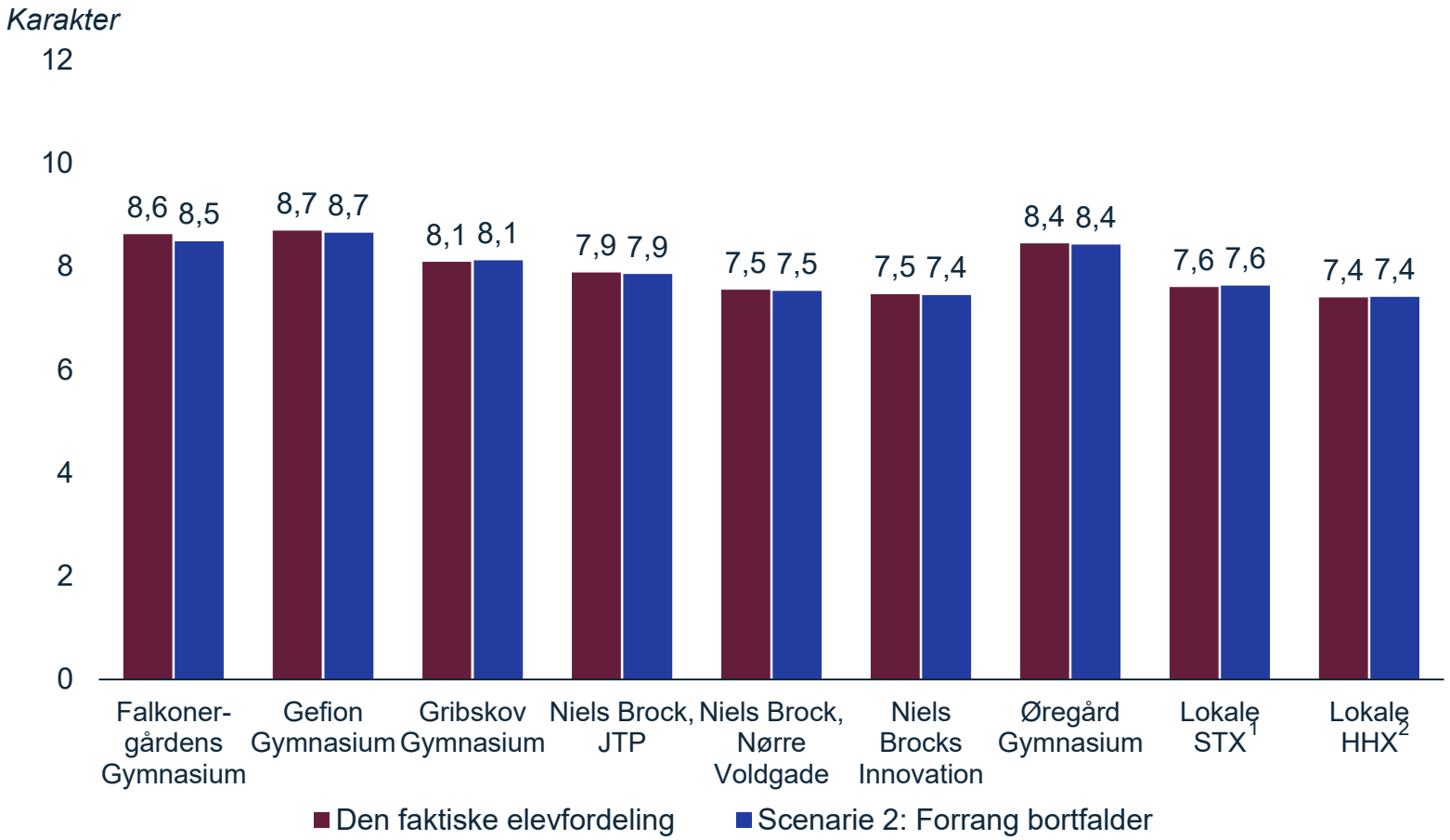
Når forrang helt bortfalder ændrer karaktergennemsnittet blandt de optagede elever sig stort set ikke

Figuren viser karaktergennemsnittet fra bundne prøver blandt optagede elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang i den faktiske elevfordeling og i scenarie 2 uden al forrang. På tværs af gymnasierne er forskellene mellem de to scenarier meget små.

På Gefion Gymnasium, Gribskov Gymnasium, Niels Brock, Handelsgymnasiet JTP, Niels Brock, Handelsgymnasiet Nørre Voldgade og Øregård Gymnasium er karaktergennemsnittet uændret. På Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus falder gennemsnittet fra 8,6 til 8,5, mens det på Niels Brocks Innovationsgymnasium falder fra 7,5 til 7,4.

Samlet peger figuren på, at bortfald af al forrang kun i meget begrænset omfang ændrer karaktergennemsnittet blandt de optagede elever på gymnasier med høj brug af øvrig forrang, og at karaktergennemsnittet på de fleste gymnasier slet ikke påvirkes. Dette er også gældende for de lokale STX og HHX gymnasier, hvor karaktergennemsnittet er uændret på hhv. 7,6 og 7,4.

Effekt på karaktergennemsnit for optagede elever fra bundne prøver og standpunktskarakterer (2023-2025)

Noter: (1) Lokale STX indeholder gymnasier indenfor gymnasiesamarbejdet 'Vest', samt Borupgaard Gymnasium og Herlev Gymnasium og HF. (2) Lokale HHX indeholder øvrige HHX gymnasier (undtaget Niels Brock Det Internationale Gymnasium) i Region Hovedstaden samt Roskilde Handelsskole og Køge Handelsskole

Epinion

Scenarie 2 - forrang bortfalder

Når al forrang fjernes, får flere gymnasier større ændringer i elevfordelingen end når kun profil fjernes

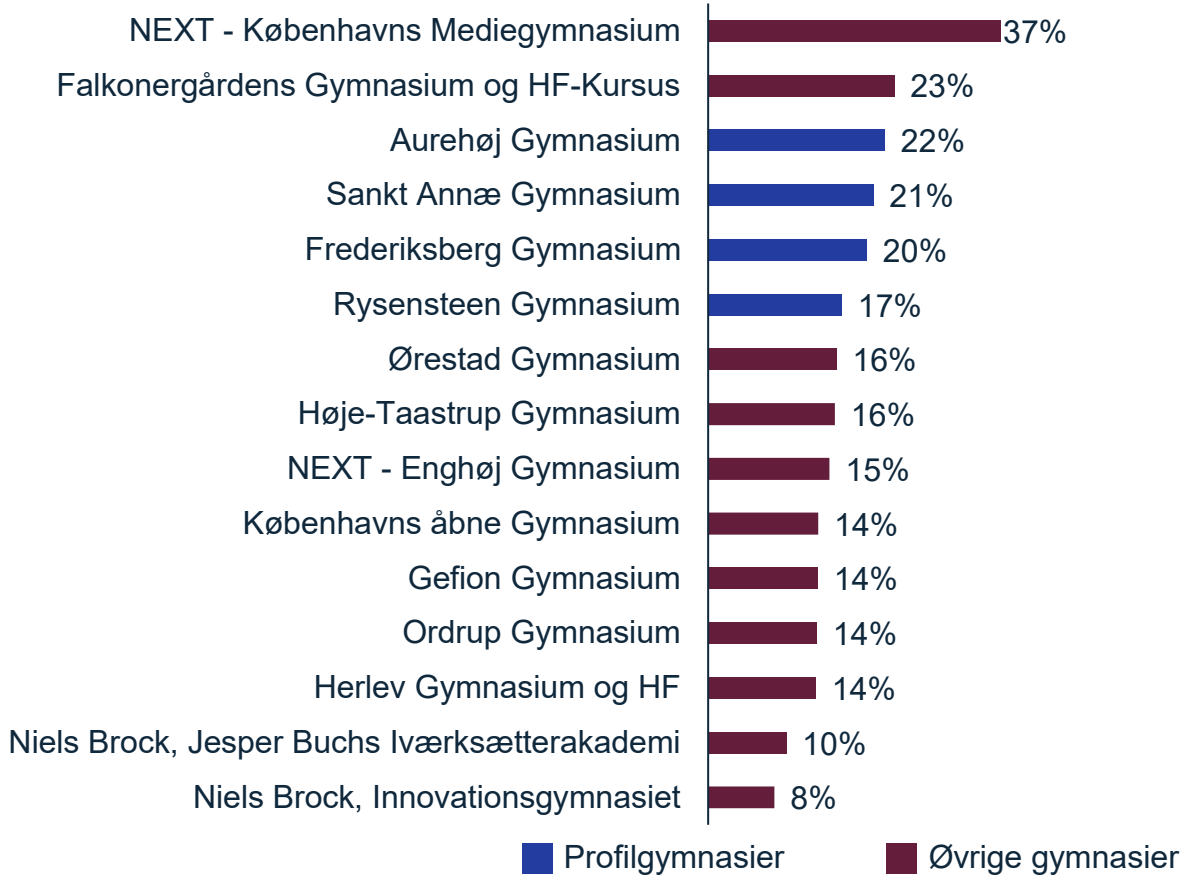
Figuren viser de 15 gymnasier, hvor den største andel af de nuværende elever får tildelt en plads på et andet gymnasium, når al forrang - både profil og øvrig forrang - fjernes.

Øverst ligger NEXT - Københavns Mediegymnasium med 37 pct., efterfulgt af Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus med 23 pct. Herefter følger Aurehøj Gymnasium med 22 pct., Sankt Annæ Gymnasium med 21 pct., Frederiksberg Gymnasium med 20 pct. og Rysensteen Gymnasium med 17 pct., som alle er profilgymnasier.

Sammenlignet med scenariet, hvor kun profilforrang fjernes, er andelene generelt højere blandt de øvrige gymnasier. Det peger på, at afskaffelse af al forrang påvirker elevfordelingen mere bredt end afskaffelse af profilforrang alene.

Samtidig ligger flere profilgymnasier fortsat højt, hvilket viser, at disse gymnasier også i scenariet uden al forrang er blandt dem, hvor flest elever får tildelt en anden plads.

Top 15 gymnasier, hvor den største andel af elever får en anden plads tildelt, når al forrang fjernes (2023-2026)

Epinion

Metode

Kapitlet beskriver datagrundlag, afgrænsninger og den analytiske tilgang bag både de deskriptive analyser og scenarieanalyserne

Epinion

Metode

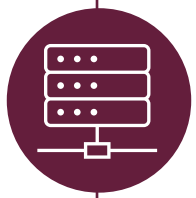
Undersøgelsen baserer sig på mikrodata fra elevfordelingsregisteret fra STIL koblet med baggrundskarakteristika fra forskerserveren ved Danmark Statistik

Elevfordelings-data fra STIL

Undersøgelsen tager afsæt i elevfordelingsregister fra STIL for årene 2023 til 2026. Datagrundlaget omfatter ansøgninger fra alle ansøgere, der som minimum har én prioritet på et gymnasium i Region Hovedstaden eller udvalgte gymnasier i Region Sjælland. De udvalgte gymnasier i Region Sjælland er Himmelev Gymnasium, Roskilde Gymnasium, Roskilde Katedralskole, Roskilde Handelsskole, Greve Gymnasium, Solrød Gymnasium, Køge Handelsskole og Køge Gymnasium.

Data er efterfølgende koblet via Danmarks Datavindue ved Danmarks statistik. Det samlede elevfordelingsdata består af 787.288 ansøgninger. Herefter er data afgrænset særskilt til hhv. de deskriptive analyse og scenarier. De konkrete afgrænsninger beskrevet på næste slide.

Kobling til relevante registre ved DST

For at undersøge de socioøkonomiske forhold blandt ansøgerne kobles elevfordelingsdata fra STIL med relevante registerdata fra Danmarks Statistik. Koblingen er gennemført med et års lag, således at socioøkonomiske oplysninger knyttes til elevfordelingsdata fra det efterfølgende år. Denne fremgangsmåde giver de mest retvisende socioøkonomiske forhold ved fordelingstidspunktet, samt muliggør kobling til elevfordelingsdata for 2026. Følgende registre indgår i analysen:

- BEF: indeholder grundlæggende personoplysninger, herunder oprindelsesland samt oplysninger om forældres CPR-numre
- UDDA: indeholder oplysninger om personers højest gennemførte uddannelse
- UDFK: indeholder oplysninger om personers karakterer fra folkeskolen.

Herudover anvendes KOTRE til at undersøge, hvorvidt fordelte elever accepterer den plads, de er blevet tildelt.

© Copyright Epinion

I rapporten anvendes en række afgrænsninger relateret til de deskriptive analyser og scenariemodeller

Afgrænsninger	Inklusionskriterier	Eksklusionskriterier
Ansøgninger til deskriptive analyser	Indeholder ansøgninger til gymnasier i Region Hovedstaden, samt udvalgte gymnasier i Region Sjælland[1], som har søgt ind på normal kapacitet (kapacitetsgruppe). Ansøgninger med rang -1 medtages, da ansøgeren aktivt har indsendt ansøgningen, selvom den er blevet afvist af den søgte institution.	Skyggeansøgninger ekskluderes, da de ikke er oprettet af eleverne selv. Ansøgninger til andre kapacitetsgrupper (101 og 108) ekskluderes.
Ansøgninger til scenariemodel	Indeholder alle ansøgninger fra ansøgere, som har mindst en prioritet blandt gymnasier i Region Hovedstaden eller udvalgte gymnasier i Region Sjælland[1]. Først identificeres institutioner, som tilbyder STX og HHX og udbyder pladser med kapacitetsgruppe 102. Herefter identificeres elever, som har søgt ind på disse institutioner. For disse elever indgår den fulde ansøgningsliste, herunder ansøgninger til kapacitetsgruppe 101, 102 og 108, samt skyggeansøgninger. Dette gøres for at have alle relevante ansøgninger tilgængelige til scenarierne.	Ansøgninger ekskluderes, hvis den ansøgte institution ikke har godkendt ansøgningen (rang = -1). Dette gøres, da ansøgningen ikke kan tildeles via den centrale fordeling, da den ikke er godkendt af institutionen. Ansøgninger til gymnasier udenfor Region Hovedstaden og Region Sjælland ekskluderes, hvis eleven ikke er optaget der. Da vi kun har ansøgninger tilgængeligt fra elever, som har søgt ind i Region Hovedstaden eller Region Sjælland vil vi kun kunne allokere disse og ikke udenfor dette område.
Tildelte elever til deskriptive analyser	Indeholder tildelte elever på gymnasier i Region Hovedstaden, samt udvalgte gymnasier i Region Sjælland[1], som har søgt ind på normal kapacitet (kapacitetsgruppe 102). Ansøgerne opdeles løbende efter om deres ansøgninger er med profilforrang, øvrig forrang og 'normalt', der dækker over alle ansøgere der søger med prioritet og transporttid kaldet 'øvrige ansøgere'.	Tildelte elever udenfor de identificerede institutioner eller med en anden kapacitetsgruppe (101 eller 108) ekskluderes.
Tildelte elever fra scenariemode	Indeholder alle tildelte elever efter at have kørt vores scenariemodel baseret på ansøgninger til scenariemodel. Population dannes ved at køre den centrale fordeling under tre scenarier: 1) Fordeling inklusiv både profilforrang og øvrig forrang, 2) Fordeling eksklusiv profilforrang, inklusiv øvrig forrang, 3) fordeling eksklusiv profilforrang og øvrig forrang.	Observationer, der ikke indgår i datagrundlaget for ansøgninger til scenariemodel, indgår heller ikke i scenariemodellerne.

Noter: (1) Gymnasier i Region Sjælland er: Himmelev Gymnasium, Roskilde Gymnasium, Roskilde Katedralskole, Roskilde Handelsskole, Greve Gymnasium, Solrød Gymnasium, Køge Handelsskole og Køge Gymnasium

Bilag

Bilaget indeholder supplerende figurer, opgørelser og metodiske uddybninger.

Epinion

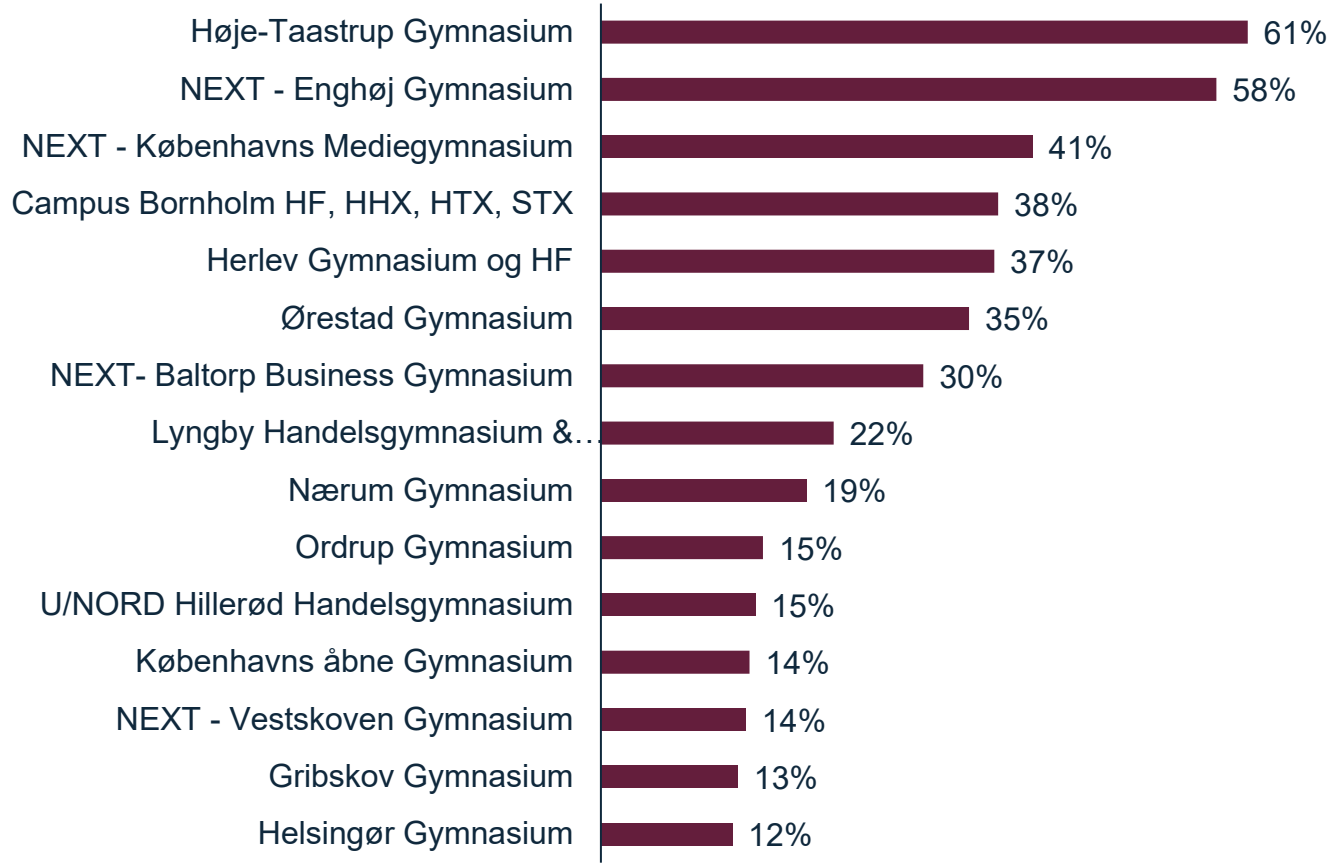
Ingen profilgymnasier indgår blandt de 15 gymnasier med den højeste andel elever, der ikke accepterer deres tildelte plads via centralfordelingen i 2025

Figuren viser de 15 gymnasier med den højeste andel elever, der ikke accepterer deres tildelte plads via centralfordelingen i 2025. Andelene varierer fra 12 pct. til 61 pct., med Høje-Taastrup Gymnasium og NEXT - Enghøj Gymnasium som de to gymnasier med den højeste andel på henholdsvis 61 pct. og 58 pct.

Der er dermed en relativ stor andel af elever, som ikke accepterer den plads, som de tildeles. De høje andele af elever, der ikke accepterer deres plads, skal særligt ses i lyset af, at en betydelig andel af de fordelte elever på de fremhævede gymnasier er fordelt gennem skyggeansøgninger.

Ingen af profilgymnasierne indgår blandt de 15 gymnasier med de højeste andele af afviste tildelte pladser.

Top 15 gymnasier med højest andel, der ikke accepterer tildelt plads via centralfordelingen (2025)

Epinion

Gymnasierne økonomiske robusthed er kategoriseret ud fra deres finansielle nøgletal og deres strukturelle position blandt ansøgerne

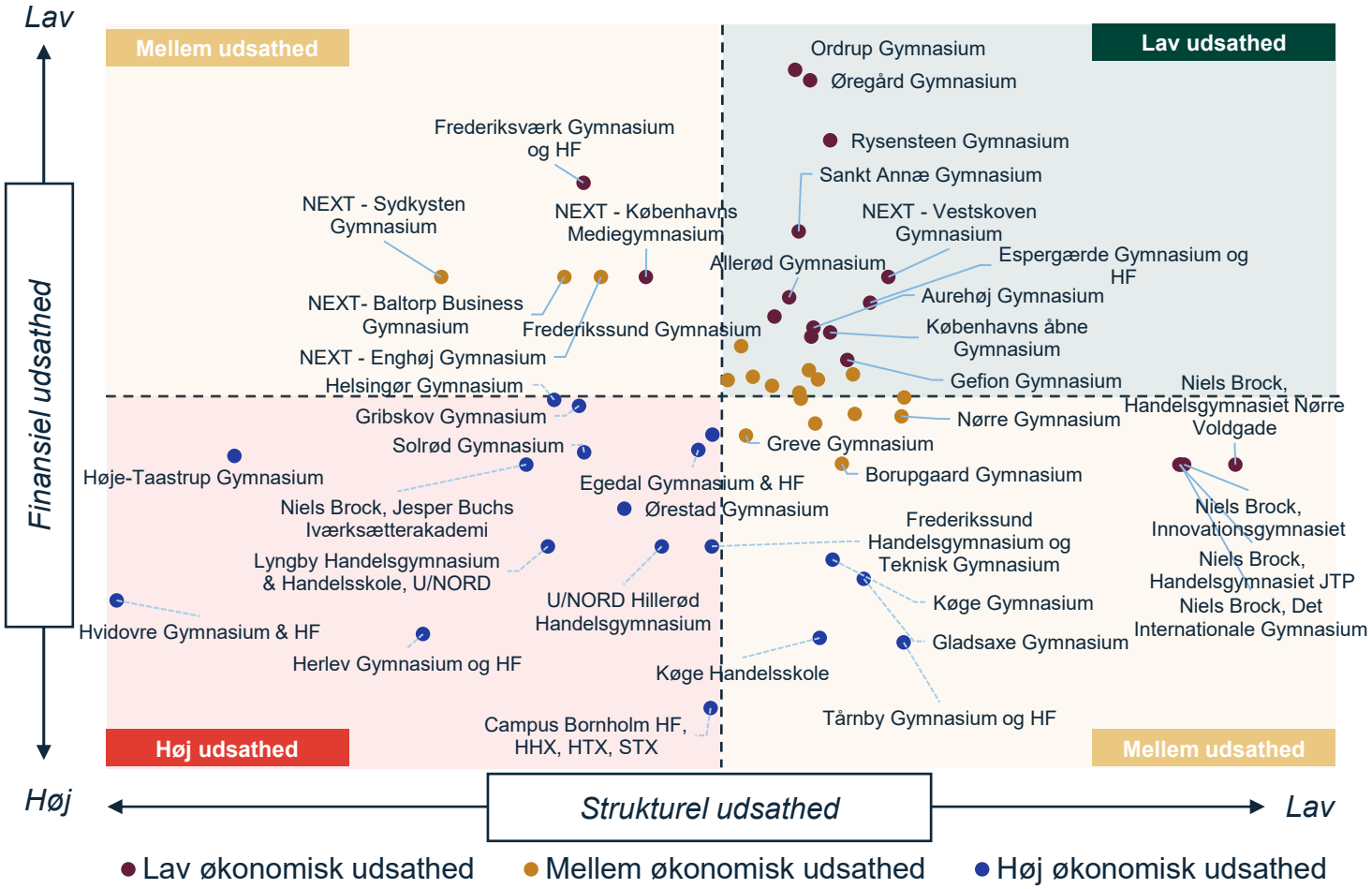
Figuren til højre viser alle gymnasier, der har været aktive i perioden fra 2023 til 2026, samt deres økonomiske robusthed. Den økonomiske robusthed består af to dimensioner: finansiel og strukturel økonomisk udsathed

Den finansielle robusthed indikerer, hvor godt polstret institutionernes økonomi er over for eventuelle udsving på kort sigt. Denne dimension bygger på data om institutionernes overskudsgrad, likviditet, soliditet og gældsfaktor.

Den strukturelle udsathed indikerer, hvor attraktive institutionerne er blandt ansøgerne i regionen, og dermed i hvilken grad de vil kunne opretholdes uden omfordeling på baggrund af kapacitetshensyn. Målet er baseret på udviklingen i elevtal over en årrække, belægningsgraden (fordelte elever i forhold til kapacitet) samt andelen af elever, der fordeles efter egne prioriteter.

I det samlede mål for økonomisk udsathed vægtes gymnasiernes score på den finansielle dimension med 60 pct., mens den strukturelle dimension vægter 40 pct. Alle gymnasier er endeligt opdelt i tre lige store grupper ud fra deres score, således at den tredjedel med højest score betegnes som de mindst udsatte gymnasier, den midterste tredjedel som gymnasier med mellem økonomisk udsathed og den nederste tredjedel som de mest udsatte gymnasier.

Kortlægning af gymnasiernes økonomiske udsathed baseret på tal fra 2020-2026

Epinion

Epinion Copenhagen

Ryesgade 3F
2200 Copenhagen N
Denmark
T: +45 87 30 95 00
E: copenhagen@epinionglobal.com
www.epinionglobal.com

Epinion

Epinion Aarhus

Fellow Workspace
Mariane Thomsens Gade 4B
8000 Aarhus
Denmark
T: +45 87 30 95 00
E: aarhus@epinionglobal.com

Epinion